

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an . . . . . 4 coroane.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
se primesc în biroul administrației (stradă Poplăcii nr. 15).

Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani, a treia-ora 10 bani: și timbru de 60 bani

Răsboiul în China.

Încă nu e sfârșit răsboiul în Africa-de-meazăzi dintre Buri și Englezi și unul nou s'a început în China. Acesta va fi mai mare și mai grozav, ca cel din Africa, de oare-ce Chinezii sunt mulți, ear' față de ei stă întreagă Europa, Statele-Unite din America și Japonia, adevărată față de cea mai mare împărăție de pe pământ stau cele mai puternice țări.

Puterile europene însă au mare greutate din pricina depărtării Chinei, ear' știrile, ce vin de acolo, sunt nesigure și întârziate.

Un lucru însă e în afară de ori-ce îndoială. Anume, că Chinezii s'au ridicat, ca să stârpească și să alunge din hotarele Chinei pe toți străinii, cari s'au așezat acolo mai cu seamă, ca neguțatori, întreprinzători etc.

În privința aceasta vin știri îngrozitoare. Se vestește anume, că în Peking a pus mâna pe putere prințul Tuan, tatăl moștenitorului de tron. Acesta a silit pe veduva împărăteasă și pe împăratul să bea otravă. Prințul Tuan e dușman mare al străinilor și a hotărât să-i stârpească. La porunca lui trimișii (ambasadorii) statelor europene, împreună cu toți Europeenii, aflători în Peking, au fost măcelăriți.

Unele știri mai nouă însă spun, că Europeenii din Peking n'ar fi cu toții omoriți, dar' foarte strimtorați. Una însă e sigur, anume, că trimisul Germaniei Ketteler a fost ucis, pe când despre ceilalți trimiși nu se știe nimic. Uci-

derea lui Ketteler a îndemnat pe Europeeni a trimite tot mai multe oști în China. Între ele, ce are în gând să facă Germania ne-a spus-o împăratul Wilhelm în vorbirea lui, ținută la plecarea unor oști în China și despre care am făcut pomenire în numărul trecut.

Eată această vorbire de mare însemnătate:

»În mijlocul celei mai depline păci, însă pentru mine, durere, nu neașteptat, s'a aruncat tăciunile arzător al răsboiului. O faptă criminală de o cutezanță ne mai pomenită, a cărei cruzime deșteaptă înfiorare, s'a săvârșit asupra reprezentantului meu de o fidelitate probată și l-a răpit cu sine. Și viața reprezentanților altor puteri este în pericol și aceeași soartă o împărtășesc și acei camerazi, cari au fost trimiși spre apărarea lor. Poate că până acum 'și-au primit lovitură de moarte. Stindardul german a fost vătămă, imperiul german a fost infamat. Aceasta pretinde pedeapsă esemplară și strigă răsbunare. O iuteală inspăimântătoare raporturile s'au întors foarte serios și da când v'am chemat pe voi la arme, serioșitatea lor s'a mărit. Ceea-ce am sperat, să realizez cu ajutorul infanteriei marine: azi stă înaintea mea ca o grea problemă, care nu poate fi rezolvată, decât prin trupele unite ale tuturor statelor civilizate. Comandantul flotei m'a rugat deja azi, să-mi trag seama cu trimiterea unei divizii întregi. Vă veți măsura c'un inamic, care se luptă tot cu același dispreț al morții ca și voi. În școala oficerilor europeni Chinezii au învățat cum să tracteze cu armele euro-

pene. Dar' pentru aceea acolo, unde marinarii mei, camerazii vostri, s'au luptat cu ei, s'au purtat vrednic de vechiul renume belic al Germanilor, s'au apărât cu glorie și victorios 'și-au rezolvat problemele.

»Și acum vă trimit, ca să răsbunați vătămarea și nu voi avea liniște până-când stindardele germane în unire cu stindardele celorlalte puteri nu vor fâlăi glorioase deasupra colorilor chineze; nu mă voi liniși până - când aceste stindarde, arborate pe zidurile Peking-ului nu vor dicta pacea Chinezilor. Fiți în raporturi de bună cameraderie cu toate trupele ce veți întâlni: cu Rușii, Englezii, Francezii și cu ceilalți. Toți se luptă pentru o cauză comună: **civilizațiunea**. Și trebuie să ne gândim la lucruri și mai mărețe: la religia noastră, la apărarea fraților noștri depărtați, din cari o parte au murit moarte de martiri pentru Mântuitorul. Gândiți-vă la cinstea armelor noastre, gândiți-vă la aceia, cari s'au luptat înainte de voi. Și, plecând la luptă, puneți-vă la inimă zicerea din Brandenburg:

»Încrede-te în Dumnezeu,
Și apără-te vitejește;
Această duplă lozincă
Să te conducă,
Cel-ce încrezându-se
În Dumnezeu, cutează,
Și din lumea aceasta
Om nu te va gonî.

»Steagurile, ce fâlăe deasupra voastră, intră acum pentru întâiași-dată în foc. Curate, fără pată, nemurdărite poesc să le readuceți! Grătitudinea și interesul meu, rugăciunea și îngrijirea

FOITA.

Amintiri din cătanie.

Doine cătânești.

Împărtășite de Ioan Călția (din Șona).

Rău maică m'ai blăstemat
Tocma 'n ziua de Rusale
Cu mâinile cătră stele
C'am ajuns la tunuri grele.
Tunu-i greu și vara-i cald
Eu în lacrimi fața-mi scald
Tunu-i greu și iarna-i frig
Și eu maică rău mă stric.

Cine-o făcut tunurile

Nu 'i-ar mai stă lacrimile,

Și nu-l lasă frigurile,

Că ridicând la prostoc

Rău mă doare la mijloc,

Și ridicând dela roate

Rău mă doare-n piept și-n spate.

Vei ave maică păcat

C'asa rău mai blăstemat,

Că câtu-i dealu de lung

Ne ia Neamțul la 'ibung,

Măicuță de m'ai vedea

Ai plânge de jalea mea.

Când pornim maică pe drum

Înșirând tun după tun

Nu vezi nimica de fum.

Dar' nu-i fum dela țigare

Că-i praf negru de pe cale,

Vai maică ce traiu cu jale,

Plin de praf, tot asudat

Ne vine comanda »trap«

De sare șipca din cap.

Ear' pe comanda galop

Tremură pământul tot,

Feciorii ca 'ncremenți

Stau pe tun înțepenți,

Uită frați, uită părinți.

Nimica nu mai doresc

Ci la viață gândesc,

Tunul de ș'ar răsturna

Vieța li-s'ar scurta.

Frunză verde lată-n dungă

Cât a fost vara de lungă

Am crezut că s'e-i ajungă

Neamțului afurisit

Că destul ne-au necăjit,

Dar' tot nu s'a săturat

Acum ne ia la pușcat.

Frunză verde mărăcine

Pușcatul la șaibă vine,

Bubuim cu tunurile

De se mișcă dealurile.

Dimineața când plecăm

Munițiune luăm,

Dar' ce munițiune-avem?

Granat, carteci și șrapnele

Vai maică ce gloanțe grele,

Șueră granatu-n vânt

Și eu stau ca 'ncremenit,

Că-mi sună urechile

De n'aud comădele.

Ear' de n'oi băga de seamă

mea vă urmează pretutindenea, ea nu vă va părăsi și în gândul meu voi fi pururea cu voi».

În decursul vorbirii împăratul a fost foarte agitat, ba tremura chiar vorbind despre uciderea ambasadorului german. Împărăteasa, care încă era de față, a plâns văzând, la plecarea soldaților cum își iau rămas bun dela femei și copii.

Toate puterile fac pregătiri a da față cu turburările din China. Împăratul Germaniei a dat poruncă a se pune pe picior de bătaie escadra de torpeduri. Anglia trimite în China 37 mii de soldați, din Franca au plecat acum 600 și merg într'una alții. Se știe, că și împărăția noastră va trimite două regimente. Mai mulți soldați au în China acum Rusia și Japonia.

Așa stau acum lucrurile. Ce sfârșit vor avea nu putem ști. Se poate însă, ca din pricina Chinei, să se ivească neînțelegeri între puterile europene și vre-o încăierare, adecă cu alte cuvinte: războiu european.

Eată de ce întâmplările din China, deși se petrec foarte depărtat dela noi, cum și lucrările puterilor, ne interesează și e bine ca să petrecem cu luare aminte desfășurarea lor.

Convocarea delegațiilor.

Prin cercurile politice dela Viena și Budapesta circulă știrea, că delegațiile vor fi convocate în sesiune extraordinară, în urma evenimentelor din China. Lucrul s'ar putea explica numai astfel, că monarhia noastră încă va trimite trupe mari în China, ear' în scopul acesta se cere votarea unui credit militar extraordinar.

Coroana Sfântului Stefan.

În anul acesta se împlinesc nouă sute de ani dela trecerea Ungurilor la creștinism. Din acest incident se vor aranja festivități mari în ziua Sfântului Stefan, 20 August nou. Era vorba, ca cu ocaziunea aceasta să fie spusă spre privire publică și coroana Sfântului Stefan, dar'

Ca să nu-mi cază din mână
Curând ne-ar face țerînă,
Că grămada de-ar cădea
La pământ ar exploda
Vieța ni-o-ar scurta.

Jalei maică cui e jale
Jalei inimioarii mele,
Mi jale și-s supărat
Că trăesc tot cu bănat,
Când lumea merge la plug
Eu cu tunul fac' »ibung«,
Peste toate dealurile
Alergând cu tunurile
Mă ajunge lacrimile,
Că alerg mă chinuesc
Asud tare necăjesc,
Ear' de-ajungem într'un sat
Și ne dă oțiră »rast«
Ear' amar și eară boală
Foamea de tot mă omoară.
Mai caut prin buzunar
Doar' voiui găsi vr'un crețar
Se-mi iau baremi vr'o țigare
Să-mi mai uit de supărare.

planul a căzut în baltă. Probabil de sus li-s'a dat Maghiarilor a înțelege, că lucruri sfinte nu sînt pentru ochii tuturor profanilor! Cum nici nu sînt.

Legi sancționate. În numărul de Duminecă al monitorului oficial a apărut sancționarea legilor din urmă, votate din partea parlamentului maghiar; și anume: legea despre ajutoarea muncitorilor, despre statificarea veterinarilor, despre cursurile administrative și despre acoperirea speselor avute cu semnele de graniță înspre România.

Mohamedanii din Bosnia, s'au pus de nou pe lucru. Fruștașii lor s'au intrunit în Budapesta, — fiindcă acasă la ei nu, cutează, — și și-au precizat de nou gravaminele și plângerile. Le vor cuprinde toate într'un nou memorandum, pe care îl vor înainta guvernatorului țării lor, ministrului Kállay, comunicându-i și faptul, că sînt persecutați pentru-că au fost la Budapesta pe vremea delegațiilor. Mai au apoi intențiunea să scoată și o gazetă în Budapesta, care să le apere interesele. Foarte bine!

Scrisoarea Regelui Carol.

Măiestatea Sa Regele Carol, sosit la București dela Sigmaringen, a adresat prim-ministrului român, dlui G. Gr. Cantacuzino, următoarea scrisoare:

Scumpul Meu președinte al consiliului!

Reîntors în țeară, în mijlocul iubitelui Meu popor, prima Mea gândire spre el se îndreptează cu un sentiment plin de recunoștință pentru dragostea cu care Mă încunjoară în zilele de restriște ca și în zile senine. În nenumăratele dovezi de iubire ce am primit cu ocazia crudei și dureroasei lovituri ce am suferit prin moartea prea iubitei Mele mame, se oglindește viua parte ce țeara a luat la nemărginita Mea durere. În aceste dovezi inima Mea zdrobită găsește o dulce mângăiere; căci nu poate fi alinare sufletească mai mare pentru un Suveran decât de a vedea durerea Sa împărtășită de un popor iubitor și iubit. Din momentul ce România mi-a încredințat destinele sale, mult iubita Mea mamă nu a încetat de a lua o vie parte la toate bucuriile, la toate durerile scumpei Noastre patrii, pentru fericirea, căreia implora totdeauna binecuvântările cerului. Fii dar', te rog, scumpul Meu președinte al consiliului, interpretul adâncii mele recunoștințe pe

Dar' amară grea vieță
Fără de nici o dulceță
Că nimica nu gădesc
Măcar să mă prăpădesc.
Arunc ochii la pământ
Și de jale stau să plâng,
Aș plânga dar' mi rusine
Că ride lumea de mine.
Mă gândesc mă socotesc
Și-apoi ear' înveslesc,
Fără tată, fără mumă
Singur imi fac voe bună
Ca să nu cunoască nime
Necazu, jalea din mine.

Cin' nu crede la cătană
E păgân de bună-seamă,
Că cătana săraca
Chiar rîzînd de o-ai vedea
Tot nu-i cunoști inima,
Cum umblă cu jalea n' ea
Cu dorul de maică-sa.

(Va urma).

lângă întregul popor, care s'a unit cu Mine întru a plânga obștescul sfârșit al neuitatei Mele mame. București, 20 Iunie 1900.

Carol.

Prigonirea tinerimii noastre.

În nrul 25 al »Foi Poporului« am vestit că 5 tineri de-ai noștri, anume: George Novacovici, Ioan Scurtu, Steer, I. Moga și L. Domide, toți la universitatea din Cluj, pentru purtarea lor bravă românească au fost pedepsiți cu isgonirea dela universitate și pierderea unui semestru.

În »Tribuna« de Marți se descrie pe lung întâmplarea aceasta și purcederea ocărmuirii, care a pus la cale prigonirea.

Dăm din cele scrise în »Tribuna« următoarele:

După o singură ascultare a celor acușați pe nedrept, după-ce nu li-s'a luat în considerare nici una din probele oferite, după-ce nu s'a făcut nici o cercetare serioasă, — onorabilele foruri universitare s'au întrunit iute și degrabă și au redactat (adecă au copiat!) osânde pe cari contrar dispozițiilor regulamentului universitar, le-au înaintat ministrului Wlassics! Adecă aceluia ce-a pus la cale prigonirea, în de acord cu guvernul întreg!...

Deși guvernul, prin ministrul Wlassics, își avea osânde gata de când a înscenat barbaria, — totuși, actele au zăcut la Pesta trei luni de zile, în ciuda tuturor urgentărilor ce le făcură de peste douăzeci de ori tinerii studenți și pe cari rectorul (o vulpe șovinistă!) tot promitea a le anunța ministrului Wlassics.

În timpul acesta, șicanările cele mai păcătoase avură să le îndure studenții acușați.

Tuturor li-se aduce la cunoștință, că le sînt suspendate toate drepturile de universitari. Nici unul n'a fost admis la esamene; celor stipendiași li-se refuză semnarea chitanțelor.

Șicanările au mers atât de departe, încât studentul Scurtu, abs. în fil. a fost refuzat în două rînduri dela rigorosul de doctorat la filosofie, pe motiv că e în cercetare ca — student în drept! Cu alte cuvinte 'i-s'a călcat în picior fără nici un argument scris un drept câștigat mai nainte.

Când șovinistul rector a comunicat osânda, l-a scăpat gura de-a zis:

»A fost frumoasă fapta d voastre — recunosc și eu — însă prea mult material s'a adunat aici la Cluj de câțiva ... ani«.

Cuvintele autentice: »Elismerem, szép volt az önök tette, de igen sok anyag gyült itt Kolosvártt nehány év óta«!

Se poate o demascare mai elocventă a motivelor de prigonire politică din această cauză?!

DIN LUME.

Din China.

În fruntea foii am arătat starea lucrurilor din China. Din Peking nu se știe nici acum nimic hotărît, ear' încolo starea e neschimbată.

Știri mai nouă, sosite pe calea telegrafului în deosebite orașe sînt următoarele:

Londra, 8 Iulie n.

Agencia Reuter anunță: Conform rapoartelor consulare oficiale ambasadelor din Peking în 4 l. c. nu erau devastate. Chinezii au sistat atacul, dar' le țin impresurate și e temere, că Europeanii n'au provisiuni.

Bruxella, 8 Iulie n.

O depeșă de ieri din Shanghai anunță, că o parte a oastei chineze, sub comanda prințului *Cing* nu s'a alăturat la Boxeri. *Cing* a organizat în Peking o contra-revoluție. Prințul *Tuan* a ordonat guvernatorului din Santung să ocupe Nanking-ul, dar' guvernatorul nu vrea să asculte ordinului.

Cifu, 9 Iulie n.

În *Mucden* a fost ucis episcopul catolic, apoi doi preoți și două călugărițe. Misiunea daneză dela Hisinjung a fost impresurată de Boxeri. O trupă de căzaci a plecat să elibereze misiunea.

Kiel, 9 Iulie n.

Flota germană ost-asiatică a plecat azi la China.

Bruxella, 9 Iulie n.

Conform unei depeșe din Shanghai, un ziar chinez de acolo e informat, că trupele prințului *Cing* au sosit în Peking; ele vor a apăra pe străini și va restabili ordinea.

Londra, 9 Iulie n.

O depeșă de Sâmbătă, trimisă din Cifu anunță, că situația în Tien-Tin e foarte gravă. Se crede, că Europeanii vor fi siliți a părăsi orașul.

Din Africa-de-miază.

Între Buri și Englezi continuă ciocnirile și hărțuile. Generalul bur *Lemmer* a avut atac cu garnisoana engleză din Rustenberg; *Mahon* a fost atacat, în 6 Iulie de 3 mii de Buri, dar' acestia au fost respinși. — *Buller* a avut o înfrângere cu *Roberts* în Pretoria.

SCRISORI.

O școală amenințată.

Valea-Aiudului, 7 Iulie 1900.

În parochia română greco-catolică *Aiudul-de-sus* s'a încuibat răul, cearta și vrăsmășia în afacerile ce se țin de școală — ațitate de mâni cari par a fi nevăzute.

E la mijloc monstrul cel cu nesaturatul stomach și vânător după școlile noastre române. Ținta tuturor acestor triste apucături este școala română greco-catolică de aci, care în urma atâtor lovituri și atentate este pe calea decăderii, așa că mai dăinuind această stare de lucruri profesesc, că va căde jertfă încă la începutul acestui an școlar. Și e păcat național — despre care răspunzători vor fi întâiu persoanele oficiale — a lăsa a se stinge școala aceasta în parochia care odată era fruntașa dintre parochiile din jur. Eată cum stau lucrurile:

Locuitorii *Aiudului-de-sus* sânt 2 părți Români și numai o parte neînsemnată Maghiari. Românii ca de obicei sânt toți oameni harnici, deștepți, muncitori, plini de viață, fruntașii comunei ei sânt, cu banul tot în mână, fiind aproape contopiți cu orașul Aiud. Acum oare de ce n'ar pute susține școala ca alte parochii în condițiuni poate mai slabe? Hotărît, că alt rău trebuie că este

care roade la rădăcina acestei școale. Esistă și aci școală de stat, pentru câțiva Ungurași scăpătați, care tot mai multe cuceriri face în sinul locuitorilor români, și dintre cari unii au început a se arunca în brațele ei. Maghiarii aduc învățători îndestulitori la număr, făgăduesc un învățător cu limba de propunere română 2 ore pe săptămână (mare lucru!) numai ca să aibă vânat bun. Se face totul, pe când ai noștri? Nimic! Învățătorul de stat a primit și anul acesta dela dl ministru al învățământului un premiu de 200 coroane.

Cu urechile mele am auzit că acest premiu s'a dat nu pentru propunerea limbii maghiare cu succes la copiii de Român, după-cum apare înaintea lumii, ci că a isbutit încâtva a dobori școala română, și a o împinge spre prăpastia pierderii.

Lucrurile stau rău și cu învățătorul român de aci. Poporul ar dori alt învățător, dar' învățătorul de stat stăruie a-l susține aci.

Scriind aceste nu avem nici un interes la mijloc, afară de interesul neamului, a sârmanei școale române, arătând numai primejdia ce o amenință cu moarte și sperând că Mult Veneratul consistor din Blaj va lua în mână sa afacerea și apărarea școalei sale. Eu zic, că n'ar fi prea mult nici chiar a se ajutara din centru această școală, vreunul sau doi ani, până la totala ei restabilire.

Foarte mult s'ar câștiga, din contră mult s'ar perde, la care cas în câțiva ani ar trebui să plângi de schimbarea ce s'a făcut.

Mi-am luat permisiunea a atrage atențiunea cercurilor conducătoare din Blaj, asupra acestor triste stări, luând grabnic cauza spre bună rezolvire, până mai e timp, căci mai târziu și căința va fi amară.

„Prietenii“.

Esamene.

În protopopiatul Cătcăului.

Esamenele de vară în tractul protopopesc al *Cătcăului* s'au început în 14 Maiu st. n. sub presidiul dlui *Ioan Vells*, protopop tractual.

În Coplean.

În 14 Maiu la 8 ore s'a ținut esamenul în comuna *Coplean*, unde e învățător *Nicolau Chifor*. La esamen a fost de față dl preot local *Nicolau Pop* și un număr frumos de popor și părinți ai pruncilor. Dintre 40 prunci obligați au fost la esamen 33. Esamenul s'a început cu »Împérate cereșc« și s'au esaminat băieții din toate obiectele, dând răspunsuri foarte bune. După fiecare studiu s'a cântat câte o poezie națională, cari storceau lacrimi de bucurie din ochii celor de față.

După esaminarea din studii s'au cântat mai multe cântări bisericesti și naționale, ear' la fine s'a predat prin 2 băieți dialogul despre »măiestrii«. Esamenul s'a încheiat cu »Cuvine-se cu adevărat«. La sfârșit protopopul M. O. D.

Ioan Velle încheiând esamenul prin o vorbire frumoasă a felicitat atât pe directorul școalei cât și pe învățător pentru frumosul progres, mulțumind totodată și părinților cari și-au implinit datorința de a-și trimite pruncii la școală și îndemnând ca și pe viitor să fie cu interes față de școală și creșterea tinerelor mlădițe.

Nu pot trece cu vederea a nu mă exprima în acest loc că colega *Chifor* și-a făcut destul chemării sale de creșcător, căci fiind om nou în *Coplean* a făcut progres peste așteptare împlinindu-și oficiul conștientios.

Fie ca toți învățătorii să-și împlinească astfel chemarea, că numai astfel am pute crește din pruncii concrezuți nouă, membri folositori națiunii noastre.

Ioan Bacoclu, învățător.

În Cătcău.

În 15 Maiu st. n. s'a ținut esamenul în *Cătcău*, unde e învățător *Tit Pop*, prep. absolut, fiind de față dl protopop al tractului, dl preot local și prot. tract. *Vadului P. Cherebețiu*, N. *Vaida*, inv. pens., N. *Bene*, adj. de not., *Debrezeni*, inv. de stat și mai mulți poporeni. Esamenul s'a început cu »Împérate cereșc«, după care s'au esaminat pruncii din toate studiile prescise prin lege, dând răspunsuri bune și clare. După esaminarea din studii s'au predat mai multe poezii și dialoage cari le-au plăcut tuturor celor de față.

Tinărul învățător a făcut progres foarte bun, împlinindu-și datorința chemării sale, — că deși tot începutul e greu, — dînsul s'a nisuit ca și în anul dintăiu să arete, că prin sirguintă se poate ajunge la rezultat îmbucurător.

În Căpâlne.

În 15 Maiu s'a ținut esamenul în *Căpâlne*, fiind presidat de M. On. D. protopop tractual.

La esamen a fost de față dl preot local *I. Pasco* și câțiva poporeni. Învățătorul *V. Vaida* a esaminat din religie, limba română, computul, istoria patriei și economie; răspunsurile din toate studiile acestea au fost îndestulitoare. Față de colega *Vaida* am de observat, că nu a satisfăcut întru toate învățământului modern, de oare-ce pe an ce merge în loc de a face progres mai bun dă înderăt. Deci îi recomand, ca în viitor să-și împlinească oficiul mai conștientios, că numai așa va pute ajunge la rezultat mai bun.

În Dealu-mare.

În 16 Maiu s'a ținut esamenul în *Dealu-mare* unde e învățător *Ioan Chira*, De față au fost on. d-ni *Gavriil Muste*, preot în *Corneni* și mai mulți poporeni. Dintre școlarii înscriși au fost la esamen 28. Esamenul s'a început cu »Împérate cereșc«, după care învăț. a esaminat din toate obiectele prescise prin lege, din cari pruncii răspund mulțumitor. Între studiile din programă s'au cântat mai multe cântări bisericesti și naționale, ear' la fine prin 2 copile s'a predat dialogul »Ruşinea închipuită«.

Acî nu pot trece cu vederea a nu aminti că poporul acestei comune neavînd în trecut școală corîspunzătoare, — din îndemnul și ajutorul material al M. On. Domn protopopul tractului și a regretatului preot — în decursul acestui an cu încurgerea ajutorului material al poporenilor și-a edificat școală corîspunzătoare recerînțelor de acum, ceea-ce le poate servi spre laudă.

În Draghia.

În 16 Maiu la orele 2 $\frac{1}{2}$, s'a ținut esamenul în comuna *Draghia*, sub presiul ordinar, fiind de față d-nul Gavriil Muste, preot local și mai mulți poporeni. Chilia școlară care e într'un edificiu închiriat, a fost decorată corîspunzător acestei sîrbări școlare. — Esamenul s'a început cu învoarea spiritului sfînt.

Învîț. *Vasiliu Pop* a examinat școlarii după o programă bine compusă; pruncii au dat rîspunsuri foarte bune și întregi, încât toți cei de față au fost mulțumiți cu rezultatul esamenului. La sfîrșit au declamat pruncii poesii și dialoge. Colega Pop a arîțat, că și în anul acesta ca în cei trecuți și-a împlinit datorința de crescîtor.

După esamen M. On. Domn protopop prin o vorbire acomodată a mulțumit învîțătorului pentru zelul arîțat cu pruncii școlari în decursul acestui an, și totodată arîțînd însemnătatea școliei a îndemnat pe poporeni că pe viitor să-și zidească o școală corîspunzătoare, făgîduindu-le că și domnia-sa le va sta în ajutor.

În Glod.

În 18 Maiu cu prilejul adunării filiale a învîțătorilor gr.-cat. din tractul *Cațcăului*, sub presiul mult On. Domn protopop, ne-am adunat toți învîțătorii din acest tract în comuna *Glod* (lîngă *Someș*, com. *Solnoc-Dobăca*).

La 8 ore ne-am dus la școala gr.-cat. unde dl învîțător *Aron Lochian* cu pruncii școlari ne-au primit cu: *Laudese Iisus Christos*. Dl protopop prin o vorbire potrivită a deschis așunarea și a salutat pe membri prezenți cu un *»Bine ați venit«*. După programa adunării s'a constatat numărul membrilor, — prezenți fiind *A. Pop*, învîț. în *Ocna*, *I. Bacociu*, *Dej*, *Corneliu Radnic* *Urișor*, *I. Chira*, *Dealumare*, *V. Pop* *Draghia*, *N. Chifor*, *Coplean* și *Lochian*, învîțător local.

S'a ales o comisiune din 2 membri pentru criticarea esamenului și a disertațiunilor.

În ființa de față a sus amintiților învîțători, a preotului local dl *A. Hossu* și a mai multor poporeni s'a început esamenul. În vîț. local *A. Lochian* a examinat 22 prunci, însă cu un rezultat cam slab, după-cum s'a exprimat comisiunea criticătoare și și ceilalți învîțători prezenți.

Dl învîț. *A. Lochian* în decurs de 25 ani a fost notar, după care oficiu acum trage o pensiune anuală, care în anul acesta școlar s'a aplicat de învîț. în comuna aceasta. Deși poate în tinerețe, după-cum afirmă domnia-sa, a fost învîț., dar' fiind atîta timp notar a uitat metoda de a propune în școală, de aci provine rezultatul de mai sus amintit.

După esamen s'au continuat lucrările adunării, cetînd învîț. *Ioan Chira* disertațiunea despre *»Cum să se atragă pruncii la școală, fără de a fi părinții pedepsiți«*. Disertațiunea fiind ascultată și de popor, și-a avut efectul dorit.

După aceste pertractîndu-se și celelalte lucruri a subreuniunii Mult Onor. domn protopop prin o vorbire însuflețitoare arîțînd însemnătatea, și foloasele învîțămîntului, a îndemnat poporul ca pe viitor să fie cu cea mai mare interesare față de școală, după care a încheiat ședința.

În Urișor.

În 27 Maiu la 8 $\frac{1}{2}$ ore s'a ținut esamenul în comuna *Urișor*, unde e înv. *Corneliu Rednic*. sub presiul dl *Alexandru Avram*, capelan în *Dej*. De față au fost dl *Tatrasi Mor*, posesor și un număr frumos din poporeni. S'au examinat școlarii prezenți din toate studiile prescrise prin lege; copiii au dat rîspunsuri bune. Mai mare atragere a făcut declamarea unor poesii și predarea unor dialoge din partea copîilor. Tinîrul învîțător a făcut progres bun, împlinîndu-și datorința de crescîtor.

În Ocna-Dejului.

În 27 Maiu la orele 3—6 s'a ținut esamenul în *Ocna-Dejului*, unde e înv. *A. Pop*. Esamenul s'a ținut sub presiul ordinar, fiind prezenți domnii preoți locali *Augustin Murîșan* și *Mateiu Pap*, apoi *M. Galea*, jude comunal și învîț. dela școala de stat, *I. Bacociu*, învîț. în *Dej* și subscrisul și o mulțime mare de poporeni.

Școala era decorată corîspunzător acestei sîrbări. Esamenul s'a început cu *»Împérate ceresc«*, după care învîțătorul a examinat școlarii prezenți, 84 la număr, dînd rîspunsuri peste așteptare. Scrisori de esamen au fost 75 bine prelucrate. Între toate aceste studii a cântat pruncii cîte o poezie națională, precum *»Trei colori«*, *»Despărțirea Basarabiei de România«*, etc., apoi băieții au declamat unele poesii cu multă îndemînare.

Cu mare plăcere a ascultat publicul și dialogele *»Contra beției«*, predat prin 2 școlari și despre *»Lux«*, predat prin 2 fetițe. Esamenul s'a finit cu *»Cuvine-se cu adevîrat«* și prin o vorbire a dlui protopop, prin care a mulțumit învîțătorului pentru zelul arîțat și cu această ocaziune, îndemnînd pe părinți ca și în viitor să-și trimită pruncii la școală, care este unica chemată de a crește fii buni, folositori națiunii și omenimii.

Încă un cuvînt am de a adaoge: Toate sînt bune în *Ocna*, dar' zidirea școliei nu prea. Căci fiind prunci așa de mulți obligați, școala e prea strîmtă pentru ei; e de dorit ca să se zidească o școală corîspunzătoare, fiind comuna și așa într'o stare materială bună.

În Dej.

În 3 Iunie dela orele 3—7 d. a. s'a ținut esamenul de vară în *Dej*, unde e învîț. *I. Bacociu*. Esamenul s'a ținut sub presiul dlui *Ioan Georgiu*, canonic, și a dlui *Ioan Velle*, protopop și preot local.

La esamen ca oaspeți au fost de față domnii *Petru Anca*, *Dr. Clemente Barbul*, adv., *Bogdan*, *Florian Hatoș*, *Augustin Pinte*, *Bajcan*, *Mateiu Pop*, preot, *Alexandru Avram*, capelan local, etc., doamnele *Șleam*, *Brehariu*, *Bajcan*, d-șoarele *S. Micșa*, *E. Pop*, *V. Oltean*, etc. și o mulțime mare de popor și părinți ai copîilor. Chilia școlară a fost decorată cu frunză verde și cununi de flori, ear' pe un pîrete era compusă din frunze de stejar salutarea *»Laudese Iisus Christos«*. Esamenul s'a început după-cum arîta programa cu *»Împérate ceresc«* cântat de cătră școlari. Școlari prezenți au fost 65, împărțîți fiind în 4 clase. În vîțătorul a început esaminarea din religiune, catechism, ist. bibl. test. nou și vechiu, apoi au urmat celelalte studii, fiind rîspunsurile foarte bune, ear' după studii s'au examinat din cântări. Inimile tuturor celor prezenți saltau de bucurie la auzul cântecelor frumoase a școlarilor, ce le-au executat după tact și cu armonie înălțătoare.

După fiecare studiu în decursul esamenului pruncii au cântat cîte o poezie națională, precum *»Tîranul«*, *»Latina gintă«*, *»România«* etc. Asemenea declamînd mai multe poesii frumoase. Cu multă luare aminte a fost ascultat dialogul *»Contra beției«* și *»Rușinea închipuită«*. Scrisori de esamen au fost 75 române și maghiare și deseme geometrice toate bine prelucrate. Esamenul s'a finit cu îndatinata cântare *»Cuvine-se cu adevîrat«*, după-ce dl protopop a ținut o vorbire frumoasă prin care felicită pe zelosul învîț. mulțumîndu-i pentru laudabilul progres ce l-a arîțat și cu această ocaziune, îndemnînd pe părinții pruncilor a fi tot cu asemenea interesare față de creșterea micilor prunci trimitîndu-i și în viitor la mama lor cea bună, la *»școală«*.

După esamen s'au împărțit premii în bani, cari bani a binevoit a-i oferi on. public ascultător, pentru acest scop.

Mare bucurie le-au făcut mama pruncilor, soția curatorului primar *Teodor Colceriu* — *Anica* — prin aceea că tuturor școlarilor le-a împărțit ceva articli de-ale mîncării, pregătiți anume pentru acest scop. **Nicolau Chifor**, inv., referentul esamenelor.

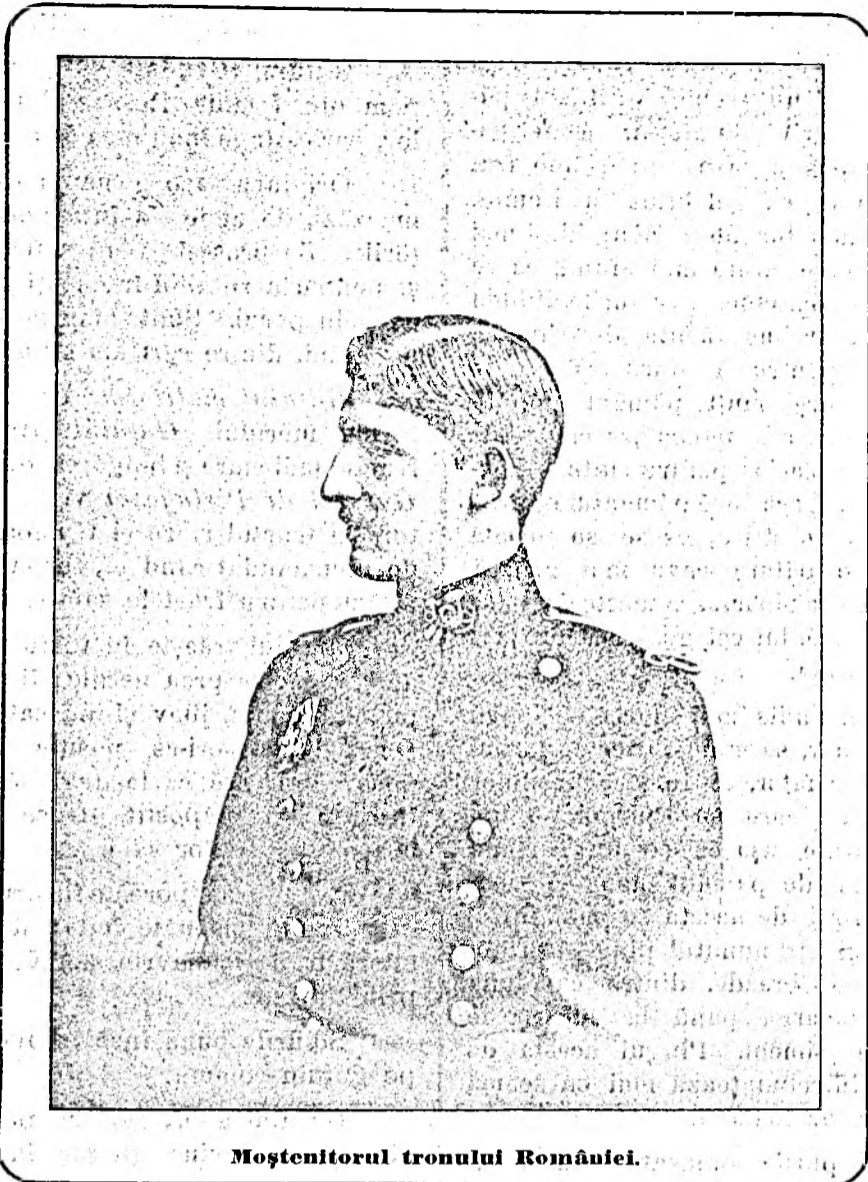
Moștenitorul tronului Romîniei.

— Vezi ilustrația. —

Din prilejul morții mamei *Maiestății Sale Regelui Romîniei*, s'a vorbit mult despre Regele *Carol*, despre *Ferdinand*, moștenitorul tronului și despre familia regală română. S'a vîzut de nou din mulțimea telegramelor de mîngîiere, cît de iubită și stimată este, atît în Romînia cît și în străinătate această ilustrație familie, podoaba neamului romînesc.

Vom da portretele câtorva membri ai acestei familii regale, începînd azi cu portretul moștenitorului de tron, prințul *Ferdinand*.

Prințul *Ferdinand* e nepot de frate al Regelui *Carol*. Neavînd Regele *Carol* băieți, a devenit El moștenitor de tron. Prințul *Ferdinand* e încă tinîr, născut la 1865 și e căsătorit la 1892, avînd doi copîi.

Moștenitorul tronului României.

PARTEA ECONOMICĂ.

Roada câmpului.

După știrile ce ni-au sosit, în țeara întregă se nădăduște o roadă bunișoară și chiar foarte bune pe unele locuri.

Ploile și viscoalele ce au băntuit în săptămânile trecute n'au făcut pagube mari.

În unele locuri viscoalele au încălțit și au culcat sēmēnăturile, — dar' cu toate acestea față de anul trecut sūnt cu mult mai puține holde culcate și asta e și pricina că și anul acesta rugina nu a putut strica așa de mult. Dintre toate sēmēnăturile sēcara a suferit mai mult.

Secerișul — după-cum ni-se scrie — s'a început în multe părți ale țării. Din numărul clăilor până acum se poate judeca bine că *roada anului acesta peste tot e mijlocie*. Și dacă marile călduri din zilele ultime nu vor strica sēmēnăturilor mai verzi, adecă la cele târzii — se crede că atât *calitatea* (bunețea) grăului cât și a sēcării va fi bună în țeara întregă.

Dacă și în anul acesta — ca în anii trecuți — au fost sēmēnate cu *grâu de toamnă* și *primăvară* la 5 și jumătate milioane jugere catastrale, se poate aștepta în total o roadă de peste 37 milioane măji metrice, de oare-ce de juger se așteaptă 6—7 măji metrice. În anul trecut roada totală a fost de 38 milioane măji metrice.

Sēcara peste tot e bună în spic. În urma frigului de astă-iarnă cătățimea va fi mai mică decât cea din anul trecut. Dacă teritoriul sēmēnat e și în anul acesta ca și în anii ceialalți de 1 milion 840 mii jugere catastr., și dacă pe ju-

gerul catastr. vor fi 5—6 măji metrice, atunci în total va fi în țeară peste 10 milioane măji metrice. În anul trecut au fost aproape 12 milioane măji metrice.

Orzul în mare parte e secerat deja. Roadă e destul de bună — cu toate-că pe unele locuri a fost stricat de rugină și insecte. Teritoriul sēmēnat cu orz e cam 1 milion 800 mii jugere. Socotind $6\frac{1}{2}$ măji pe un juger se așteaptă în total aproape 12 milioane măji de orz. În anul trecut au fost peste 13 milioane măji metrice:

Ovėsul în multe locuri s'a dires. În părțile sudice ovesele de vreme încep a se coace. Peste tot roada ovėsului nu se poate zice că va fi îndestulitoare.

Teritoriul sēmēnat cu ovės face 1 milion 700 mii jugere catastr. Presupunând că de pe un juger se va aduna 6 măji metrice, am ave în total o roadă de ovės de peste 10 milioane măji metrice — față de aproape 12 milioane măji din anul trecut.

Cucuruzul se desvoaltă frumos și în unele locuri a început să-și arunce chica.

Crumpenele, cânepa și inul peste tot făgăduesc o roadă mijlocie — ba chiar bună.

Viile cari n'au fost stricate de frig se desvoaltă bine. *Pomi* peste tot făgăduesc foarte puțin.

Precum se vede din cele spuse până-acum, roada anului acestuia deși e bunișoară — e ceva mai puțină ca în anul trecut.

E de datorința noastră dar' se fim cu multă băgare de seamă cum folosim bucatele adunate cu atât amar de muncă grea și istovitoare.

Peste tot însă fie roada bună ori rea, ar trebui să ne dedăm și noi să

știm folosi — la vnzarea bucatelor — prilejurile când ni-se imbie prețuri mai bune. Ni-ar fi posibil să facem aceasta când n'am lăsa, ca *geșeftarii* să formeze prețurile piețelor — ci economii înșiși să-și croiască — se înțelege cinstit rēsplata muncii lor.

Vi-se vor părea cam ciudate vorbele aceste, — dar' judecând puțin mai bine asupra lucrului ne vom încredința că se poate una ca asta. Eată cum:

Să nu mai vindem bucatele noastre numai decât după seceră — cu ce preț va da Dumnezeu și jupānul geșeftar. Să așteptăm cu bucatele în magazin până-când prețurile pieții vor fi potrivite cu munca ce am făcut-o și cu rēsplata ce ni-se cade.

Când în piețe nu vom grāmădi toți deodată roada câmpurilor noastre — prețurile nu vor pute scăde. Vor trebui geșeftarii să dea prețurile potrivite, căci altfel nu vor căpeta bucatele de care au lipsă.

Ni-se va rēsponde că cu dragă inimă s'ar face așa, dar' necazul este că *jucuțul* așteaptă cu doba la poartă și datorășii sboară după bani.

Toate sūnt adevērate, — dar' s'ar pute afla leac și pentru buba asta.

Când conducătorii și fruntașii poporului s'ar pune pe muncă ar pute să alcătuiască magazine de bucate sau însoțiri de credit — care să dea avansuri (bani înainte) pe bucate. Și apoi deocamdată până-când s'ar alcătui astfel de însoțiri, *bāncile* noastre ar ave datorința sfântă să sară în ajutorul economilor și să le dea avansuri (bani înainte) pe bucatele din magazine și coșare. Prin asta ar da posibilitatea, ca și economii nostri să poată folosi prilejurile când se oferă pentru bucate prețuri urcate și potrivite.

Eată pentru-ce indemnăm noi poporul să-și facă *însoțiri la sate* și eată de ce cerem noi, ca băncile noastre să fie astfel conduse, ca să spriginească poporul care le susține. — V. C. O.

Ogorul.

În timpurile mai vechi, când pământul nu era locuit de atâția oameni, ca acum, proprietatea nu era împărțită, și fiecare locuitor folosea din aceea acolo, pe unde îi convenia mai bine. Atunci se practica mai cu seamă sistemul pastoral, mutându-se locuitorii împreună cu turmele lor de vite, dintr'un loc într'altul, după-cum mai fac până astăzi unele triburi nomade din Asia și Africa.

Cu timpul, înmulțindu-se în continuu numărul locuitorilor, acestia nu și-au mai putut împăca trebuințele lor zilnice din sistemul pastoral, ci au fost siliți a se așeza stabil într'un loc și a adopta pe lângă sistemul pastoral și sistemul pentru cultura bucatelor.

În modul acesta s'au împărțit câmpurile în două părți: unul pentru pășunatul vitelor, oar' al doilea pentru cultura bucatelor și facerea nutrețului de lipsă pentru vite peste iarnă. Mai târzii și sistemul acesta a trebuit schim-

bat și înlocuit cu acela de trei câmpuri, dintre cari, unul se lasă în ogor și de pășunat, al doilea se cultivă cu sămănături de toamnă, ear' al treilea cu de cele de primăvară.

Sistemul acesta se practică și la noi, mai în toate comunele, pe unde încă nu s'a introdus comasarea. Pe unde s'a introdus comasarea, cade și sistemul celor trei câmpuri și al ogorului, folosindu-se în fiecare an întreg pământul și schimbându-se numai sămănăturile de pe el.

— Sub ogor se înțelege o parte a câmpului, care se ară în decursul verii de câte trei-ori, pregătindu-se astfel, pentru a se pute face sămănăturile de toamnă în acela. De regulă ogor se numește prima arătură, care pentru sămănăturile de toamnă se face în decursul verii și anume atunci, până-când ierburile și buruienile nu au ajuns ca să-și împrăștie sămănțele, cari fiind coapte, ar pute răsări și în anul următor prin sămănăturile cultivate.

Intors se numește a doua arătură, care se face după ogor. Întorsul trebuie să se facă totdeauna atunci, când ogorul este pe deplin copt, ceea-ce se poate vedea de acolo, că brazdele încep a se crepa și risipi.

Sămănatul se face atunci, când pământul prin ogor și întors întru atâta s'a îmbunătățit și pregătit, încât sămănțele sămănite acolo, pot să aflu toate recerințele de încolțire, creștere și vegetare.

Ogorul este de mare însemnată, de oare-ce prin arăturile dese, prin călcarea brazdelor de cătră vitele cari pășunesc pe acela, apoi prin împrăștierea balegilor acelora pe ogoare, se îmbunătățește pământul mai bine, ca fiind tot în apărat, după-cum e în câmpurile comasate, așa că sămănăturile de toamnă se fac de regulă mai bune în ogoare, ca în câmpurile comasate.

La ogor lucrul de căpetenie este acela, ca pământul să se are cât mai bine și mai afund. Bine se ară pământul la ogor atunci, când brazdele se așează deopotrivă una pe alta și mai mult pieziș, decât orizontal, așa ca aerul, căldura și umezeala să le poată străbate mai cu înlesnire, ear' afund se ară atunci, când afunzimea brazdelor trece peste 20 cm. sau două laturi de mână.

Ogorul trebuie să se facă mai afund pentru aceea, ca pătura roditoare a pământului să nu se prea sleiască prin desele recolte. Dacă se face ogorul tot numai la suprafață, pătura roditoare rămâne foarte subțire, din care cauză sămănăturile cultivate pe acela nu au pătură destul de groasă, din care să se nutrească și astfel, cu deosebire pe timpul secetelor mai îndelungate, sufer în lipsa umezelii, ba unele mai și pier.

Dacă însă ogorul se face mai afund, atunci sămănăturile au o pătură mai groasă, din care să se poată nutri. Acelea apoi nu pătinesc nici de secetă prea îndelungată, nici de umezeală prea multă, de oare-ce când e secetă, rădăcinile își pot suge și de mai afund umezeala de lipsă, ear' când sunt ploii prea

multe, apa de prisos se poate scurge mai ușor prin pământ.

La ogor nu trebuie arat tot pământul deopotrivă de afund. Astfel pământul năsipos și văros nu trebuie arat așa de afund, ca cel lutos și humos. Acestea două feluri de pământ, fiind mai îndesate, trebuie arate mai afund, ca să se poată descompune. Arăturile afunde la ogor nu trebuie făcute dintr'odată, ci treptat, pentru-că dacă se scoate dintr'odată prea mult pământ neroditor din pătura cea moartă, acela poate să devină stricacios pentru cultura tinerelor plante. Dacă însă pământul e prea gras, atunci nu strică, ca să se scoată la ogor și o pătură ceva mai groasă din pătura cea moartă, ca mestecându-se astfel cu pământul cel gras, să nu lase holdele să cadă.

În economiile mai mari, pe lângă plugul ordinar, se mai folosește un fel de plug scurmător, în forma mașinilor de săpat, cu care se scurmă pe sub brazdele arate, așa ca să nu rămână nici un petec de pământ neogorit sau nearat. Afără de acesta se mai întrebuințează și așa numitul plug de rigolat, cu două brazde, dintre cari una poate să meargă până la 40 cm. de afund prin pământ. Plugul acesta de rigolat se întrebuințează mai cu seamă la ogoarele de toamnă.

În câmpurile comasate încă se întrebuințează ogorul, dar' nu ogorul întreg, ca în cele trei câmpuri, ci așa numitul ogor de jumătate, care se cultivă primăvara cu mazărice și când aceasta e în deplină floare, atunci se cosește și locul se ogorește îndată, așa că până toamna se coace de ajuns, încât se poate sămăna o sămănătură de toamnă.

Prin schimbarea sămănăturilor pământul încă se îmbunătățește, de oare-ce unele sug dintr'un fel de materii nutritoare mai mult, altele mai puțin și așa se ajută împrumutat unele pe altele.

Partizanii ogorului și ai sistemului celor trei câmpuri susțin, că pământul trebuie lăsat un an în ogor, ca să se mai odihnească. Dar' pământul nu odihnește nici-odată, pentru că înfriurile atmosferice și anume: aerul, căldura și umezeala silesc neîntrerupt sărurile și celelalte leși nutritoare din pământ, ca să se topească și nimicească, ori este acela cultivat, ori că nu este cultivat, ci lăsat numai pradă ierburilor și buruienilor neroditoare. De aceea încă economii cei vechi cunoșteau legea (principiul): »că schimbând sămănăturile de pe un pământ arător, acesta tot așa se odihnește, ca-și-când ar fi lăsat în ogor«.

Asociându-ne și noi acestora, zicem economilor noștri de astăzi: mai puțin ogor și mai multe sămănături, între cari nu lipsească nici plantele de nutreț, cu cari să se poată nutri vitele peste vară, pentru-că de pe ogoarele arate odată și une-ori și sterpe de iarbă, ce nutreț își mai pot aduna și bițele vite? Adevărat, că n'au ce-și aduna, ci umblă numai moarte de foame, după câte-un fir de iarbă peste cele brazde arate.

Ioan Georgescu.

Despre gutui.

Gutuiul (*Cydonia vulgaris*) este un pom din familia Rossaceelor-Pomaceelor, care atinge înălțimea de cel mult 5 m.

Originea sa o găsim în Europa-de-meazăzi, de unde s'a întins mai în toate țările. Se prășește pentru fructele sale, și pentru a se altoi în el alți pomi și în-deosebi părul. Sunt mai multe soiuri de gutui, dintre cari amintim:

Gutuiul maliform, cu fructul în forma mărului. *Gutuiul piriform*, cu fructul mai mare și lungăreț, decât mărul. *Gutuiul de Portugalia* viguros și roditor, cu fructul mare și frumos, cel mai de recomandat când e vorba să-l cultivăm pentru fructele sale ș. a.

Gutuiul trăește în toate terenurile, afară de cele prea uscate; îi priește un pământ bogat, jilav și îndesat de mijloc. Deasemenea ori-ce poziție îi place, observând însă că la deal să-l punem într'un loc adăpostit, ca să asigurăm coacerea fructelor sale.

Gutuiul se sporește fie prin semințe, cari trebuie sămănite îndată după roadă, adevă prin Octomvrie sau Noemvrie, fie prin butășire.

Soiurile bune însă trebuiesc altoite pe gutuiu comun.

Gutuiul altoit fie cu peri, fie cu alte soiuri, devine gingaș în alegerea pământului.

Roadă gutuilor se adună prin Septemvrie sau Octomvrie, după localități, în tot cazul înaintea înghețurilor.

Întrebuințările gutuilor știm că sunt foarte numeroase și foarte căutate, astfel ele se mănâncă crude; ca mâncare umplute sau gătite cu carne; ca dulceturi sub diferite forme.

Se mai fabrică din ele și sirupuri întrebuințate ca doctorii.

Dela „Reuniunea sodalilor români din Sibiu“.

(Urmare).

3. Fondul esoposiției anuale.

Esoposițiile industriale le ținem noi de chemate de a desvolta în meseriași simțul de nobilă emulațiune, gustul pentru perfecționare în fiecare ram de meserie. Purcezând din acest adevăr, hotărîre am luat de a aranja cât mai dese esoposițiuni, la cari să concurgă măiestrul, calfa, învățacelul, cum și membrele familiilor meseriașilor noștri, cu tot ce mâna lor în stare este de a produce. Cu scop de a înlesni aranjarea de esoposiții primul început 'l-am făcut cu crearea fondului esoposițiilor anuale. În această direcțiune apel călduros am adresat institutelor noastre de credit și economii, cum și generoșilor noștri bărbați cu durere pentru a neamului înaintare, cu rugarea să nu ne lipsească nici pe noi de valorosul sprigin al lor. Rezultatele ce le-am obținut le vom espune și aci în ordine cronologică, și anume:

În anul 1897 cassa de păstrare din Săliște ne sare într'ajutor cu suma de 10 fl.; on. protopresbiter Vas. Dămian din Brad ne dăruiește 2 fl.; p. Const. Cothișel, paroch în Certegea 3 fl. 83 cr. În anul 1899 institutul de credit »Oravițana« din Oravița ne dăruiește 5 fl.; »Mielul din Poiana 10 fl.; »Fortuna« din

Rodna-veche 3 fl.; »Racoțana« din Șeicamare 5 fl. Din sumele dăruite de dl Dr. Ioan Mihu, avocat în Orăștie am adaos 30 fl. 95 cr.; Const. Cothigel, paroch în Certegea 3 fl. Din venitul curat al producțiunii dto 18/6 1899 am adaos 50 fl. Ofertul I. P. S. Sale dl I. Mețianu, metropolit, la acea producție 5 fl.

La prea plecata rugămintă a noastră I. P. S. Sa domnul arhiepiscop și metropolit Ioan Mețianu, care nici-când nu ne-a lipsit de părintescul seu înalt sprigin moral și material, s'a îndurat prea grațios a ne pune la dispozițiune suma de 25 fl., din care se se creeze premii ce se poarte numele I. P. S. Sale și se se distribue între cei mai destoinici măiestri; în fine am adaos interesele fondului pro 1899 cu 3 fl. 65 cr. — Suma 156 fl. 43 cr., care e și starea fondului cu 31 Decembrie 1899.

Dacă până de present nu am fost în pozițiune de a aranja vre-o expoziție, cauza pe lângă insuficiența mijloacelor este de ale se căuta și în anii din urmă răi, ale căror efecte se resimt și asupra clasei meseriașilor nostri.

4. Fondul neatacabil.

Dacă comitetul d-v. în fericita pozițiune este de a vă presenta și o socoată despre fondul propriu neatacabil, primul și indisputabilul merit revine și aci I. P. S. Sale domnului Ioan Mețianu, arhiepiscop și metropolit, care cel dintâiu a ținut cu deosebită bunăvoință să deschidă șirul membrilor nostri pe vieață, înscriindu-se la 26 August 1899 cu taxa de 25 fl. Viul exemplu al I. P. S. Sale a fost urmat de bunul părinte Constantin Cothigel, paroch în Certegea, care s'a înscris de al 2-lea membru pe vieață cu 25 fl. La sumele astfel incurse am adaos interesele pro 1899 cu 38 cr.

Starea fondului cu 31 Dec. 1899 cu 50 fl. 38 cr.

Cu privire la administrarea fondurilor noastre on. adunare generală se binevoiască a decreta, ca suma ce constituie: 1. Fondul expoziției iubilare și al celei anuale să fructifice până Reuniunea va aranja expoziții anuale respective iubilare. 2. Fundațiunea Antoniu Bechnitz, al cărei capital este neatacabil, se se activeze încă în decursul a. c., când capitalisându-se 50% din interese până va ajunge fundațiunea la capitalul de 1000 cor., ear' după aceea, capitalisându-se 20% din restul de 50 respective 80%, se se procure și distribue

Învățături.

Dacă ai făcut vre-un bine cuiva, nu striga în gura mare și nu-l mări nici nu-l imputa, pentru-că îi scazi prețul.

Dacă ai primit ceva bine dela. altul, primește-l cu inimă bună și nu zice că e mic și puțin, pentru-că atunci îți perzi pe bine-făcătorul tău.

Nu fi judecător aspru al scăderilor de-apropaelui tău.

Pecatele tale nu le apăra prin dispute nici prin șovăiri, ci cugetă că fără îndoială și tu ai ceva scăderi.

Să trăiești cu deaproapele tău astfel, ca și el se poată trăi cu tine.

Necuratul cearcă într-una a ne îngreuna mîntea cu multe gânduri rele; stîrnește în noi pofta de averi, ne-îndeamnă la lucruri rele și fărădelegi și ne ostenește până la moarte cu nădejdele deșerte; se trudește să ne ocupe mîntea cu lucruri ușuratică, numai ca să nu ne aducem aminte de sufletul și de mîntui-

între învețăceii și sodalii săraci dar' sîrguincioși și cu purtare morală, cărți folositoare. 3. Fondul văduvelor și orfanilor meseriașilor români din Sibiu, al cărui capital de asemenea este neatacabil, se fructifică până va ajunge la suma de 1000 coroane, când capitalisându-se 50% din interese până fondul va atinge suma de 2000 coroane, după aceea capitalisându-se 20%, din restul de 50 respective 80%, se se distribue la sărbători împărțești și la casuri de nenorociri între văduve și orfanii meseriașilor nostri ajutoare în bani, îmbrăcăminte, sau alimente. 4. Fondul creat din taxele membrilor pe vieață, și la care se incurgă și taxele membrilor fondatori cum și alte eventuale contribuiri este neatacabil și Reuniunea numai la mari necesități se se folosească singur de interesele lui.

Libelele fondurilor, până Reuniunea va dispune de o cassă Wertheim — se păstrează în cassa de fer a consistorului archidieceșan.

SFATURI.

Crepatul coajei pomilor pentru a-i face să crească și să rodească.

R. Betten spune următoarele: Un pom sănătos își mărește crengile și crenguțele și își îngroapă tulpina. Dar' adesea din unele pricini copacii se opresc în creștere din pricină că li-se face prea virtuoasă scoarța și nu mai lasă tulpina să se îngroașe. La unii pomi creapă dela sine coaja îmbetrănită și deci creșterea se poate face fără nici un ajutor din partea noastră, dar' e bine să știm a da și noi sprigin și anume tăind ușor coaja de-alungul trunchiului de sus până jos, dar' așa ca virful cușitului să nu pătrundă în lemn, ci numai în coajă. Tăietura poate fi dreaptă ori învîrtită în jurul tulpinei, dar' nici cu un preț de-a curmezișul din jur împrejur. Timpul când se face această operație e primăvara.

Această crepare a coajei are atât de mare înrîurire, încât pomii cari nu mai rodeau încep a rodi din nou ca întineriți. Așa e cu merii, cu perii și chiar cu cireșii, măcar că la acestia coaja plesnește și dela sine. Prin această operație se împedecă și producerea de cleiu

rea noastră. Dar' vremea trece și când sîntem spre gătenia vieții noastre precum nu am făcut nici un bine, întocmai așa nu vom ajunge la nici un bine. Dacă am trăit numai în plăceri și în rele, vom muri în chinuri.

Acela care pretinde mai mult decât 'i-se cuvine, nu câștigă nici iubirea lui Dumnezeu, nici liniștea deplină a sufletului. Pildă e avuția. Mîntuitorul bogăția a numit-o »spin«. Cugetă, poți ave liniște când zaci între spini? Și dacă te închini mai mult averii tale decât lui Dumnezeu, cum poți fi prietenul acestuia. Dacă averile tale nu le poți sămăna pe drum, baremi nu-ți lipi inima de ele și nu le înmulți prin pierderea altuia spre dauna ta. Creștine! nu păcătuiești dacă câștigi avere, numai câștigă-o pe cale dreaptă și folosește-o spre scopuri bune și sfinte.

Cugetă că vieața aceasta îți este o pregătire pentru cealaltă. Fii bun în un timp scurt, cât îți ține vieața, pentru-ca să poți câștiga un bine vecinic. Comunicate de V. V.

la pruni, zarzari și pierseci. Crepatul regulat al coajei, face ca pomii să crească drept, căci li-se întărește mai curînd trunchiul și vîntul nu-i mai poate inclina cum face cu cei cărora nu li-se operează coaja cum spuserăm. Operația trebuie să se facă la partea cea mai expusă la umbră și linia să fie neîntreruptă pe tot lungul trunchiului.

Tractarea porcilor bolnavi.

Îndată-ce vedem, că un porc este atacat de oare-care boală, trebuie să-l despărțim de cătră cei sănătoși și să-l tractăm deosebit. Despărțirea aceasta ajută nu numai porcului bolnav, care de cele mai multe-ori 'și-o caută și el singur, ci și celor sănătoși, pe cari încă 'i-ar pute molipsi.

Locul și așternutul unde zace porcul bolnav trebuie să fie cât se poate de curat și răcoros. Precum e boala porcului, așa trebuie să 'i-se aplice și mijloacele de tămăduire. Porcilor atacați de boale necunoscute, trebuie să le aplicăm mijloace de tămăduire, numai după-ce am constatat pe deplin felul boalei acelora, căci la din contră, mai mult le putem strica decât folosi, prin întrebuințarea unor mijloace contrare boalei, de care pătinesc. De multe-ori natura și tăria porcului încă sînt de ajuns pentru a se pute tămădui de boală. De aceea e bine, ca economul totdeauna să 'și aleagă de prăsiere scroafele cele mai bune și mai sănătoase.

Mulsul vacilor.

Cu cât se mulge o vacă mai curînd și mai repede, cu atât dă lapte mai mult și mai bun. Următoarea încercare ne va lămuri pe deplin în privința aceasta. S'a făcut încercare cu 9 vaci, cari mulse încet, au dat numai 31.7 chlgr. Tot dela acelea mulse repede, s'a putut obține 111.7 chlgr. Va să zică, pentru puțin căpătăm dela o vacă prin mulsul repede de trei-ori mai mult lapte, ca mulgîndu-le încet și tîndăind mulsul. Ba ce este și mai mult, laptele muls mai repede este și mai bun ca celalalt. Nici-odată laptele muls dela vacă, nu este numai acela, cât se vede în uger, ci în cea mai mare parte acela este stors din sângele vacii prin mulsul repede și iritant. Vaca trebuie mulsă totdeauna bine, așa ca să nu mai rămână nici o picătură de lapte în uger, de oare-ce s'a constatat, că chiar laptele acela e mai bun și mai gras, care se mulge mai pe urmă.

Știri economice.

O lege despre colonisări va fi adusă în curînd de dieta din Pesta. Planul de lege e deja pregătit de ministerul de agricultură și în toamnă va fi supus debaterilor dietei.

„Priplipceana“ este numele unei noue societăți comerciale pe acții, ce se va înființa în curînd în Priplipeț (comit. Caraș-Severin).

Din România. Secerișul grâului a început deja în câteva districte de pe lângă malul Dunării, dar' el nu va fi în general decât peste câteva zile. Timpul continuă să fie frumos și totul promite o recoltă foarte frumoasă și de o bună calitate. În insula Sf. George din fața Tulcei, pe câmpiile neinundate, sămănăturile sunt satisfăcătoare. În tot județul Tulcea, de altmintrelea starea sămănăturilor este escelentă.

Esposiție de galițe. Însoțirea de prăsirea galițelor din Ungaria va aranja în Octomvrie a. c. în Budapesta o esposiție generală de tot soiul de galițe.

Linia ferată Turnu-roșu—Rimnic-Vâlcea (România), care va lega de-adreptul Sibiiul cu România nu se va deschide în Iulie a. c. cum s'a vestit, din cauză că lucrările dinspre România au fost sistate și astfel abia mai târziu în decursul anului acestuia va putea fi predată circulațiunii.

Vîrsta paserilor.

Pasările, ca și animalele, trăesc mulți ani fiecare în raport cu forma și mărimea lor. Așa mierla, care cu cântecul ei înveselește pe ori-ce muritor, și mai ales pe țeran, trăește scurtul timp de 12 ani, în care timp își lasă vre-o cinci urmași care se-'i continue înainte familia. Canarul, galbina pasere din insula Canare, care dacă e supusă la frig, moare, trăește mai mult decât mierla, trăește 24 de ani. Cioara, pe care poporul o despretuește și care e considerată ca vestitoarea iernii, trăește — ia cetiți bine — 100 de ani.

Ce vieață lungă într'un corp păcătos!...

Vulturul, mărețul sburător, regele paserilor, cine ar crede, se aseamănă în numărul anilor de vieață cu umila cioară, trăind și el o sută de ani.

Găina, cea mai folositoare pasere de casă, atinge și ea vîrsta de 10 ani.

Sticletele, micul cântăreț, jucăria copiilor, trăește și el în coliviile păcătoase 15 ani, dacă pisica din casă nu l'a făcut rostul mai dinainte sau în pădure bufnița.

Gâsca grasă și îngâmfată ca și mahalagioaicele boierite, trăește respectabila vieață de 50 ani.

Privighetoarea, paserea măiastră, cântătoarea serii, care prin cântecul ei jalnic își jelește pușorii ei răpiți de paserile rele, trăește numai 18 ani, singura care nu se lasă să fie prinsă decât cu mare vicleșug.

Papagalul, acest palavragiu, intimul cocoanelor, trădătorul secretelor, cari privesc pe domnul seu pe doamna, trăește 60 de ani, — dacă cănele din casă îi dă voce.

Potîrnichea, cea micuță, trăește 15 ani, însă de multe-ori trăește... în burtele bogăților.

Păunul, care se umflă în penele lui cele frumoase, care e podoabă pentru curțile boieresti, trăește 85 ani.

Porumbelul, nevinovatul porumbel, care duce scrisorile de amor între doi iubiți, trăește cu porumbița sa o vieață fericită de 20 de ani.

În sfîrșit lebeda, paserea care își petrece toată vieața pe apă, paserea, care e cântată mai mult de cătră toți poeții, trăește o vieață asemenea vulturului sau cioarei, 100 de ani.

Cumetriile.

— Cuvinte preotești din »Deșteptarea«. —

Fraților Români! V'am vorbit până acuma de mai multe pricini ale sărăciei poporului român și acuma vine rindul să vă vorbesc de o altă pricină, cari sunt »botejiunile cu cumetrii«.

Știu că s'or găsi între voi, fraților, și unii, cari or zice că din pricina unei cumetrii nu se mai poate sărăci omul. Dar', îi drept și aceasta! Dar' vedeți, unul nu se poate sărăci, când veți face însă socoteală peste tot, veți încremenii ce amar de bani românești trec și cu cumetriile voastre în mâinile Jidanilor. Românii acuma din fire așa, că nu poate lăsa nici un prilej să treacă fără o leacă de cînste, cum ziceți voi... Dacă-i un botez cînste, dacă-i o nuntă tot așa, la îngropăciune tot așa, dacă vinde sau cumpără Românul ceva earăși cînste.

Așa nu se poate trece nici un prilej, ca să nu se adune Românii sau la cărcime sau acasă și să bea vre-o câteva halbe de bere, sau vre-o câteva litruțe de holercă, rum, libovită, și știu eu cum se mai chiamă toate cînstele voastre. Și dacă s'ar petrece astfel de prilejuri ca bună-oară cumetrii, nunți, praznice, hramuri cu bere sau cu vin arfi altă treabă; dar' asta-i tocmai nevoea, că Românii nostri s'au dat eară la holercă și holercă-i sărăcia și sărăcia-i moartea Romanului.

Doamne ce bine mai era, când s'au fost lăsat Românii nostri de holercă, beutura ceadiavoleasă, care-l face pe om să uite că e om. Îți era mai mare dragul să mergi la o cumetrie. Am mai fost și eu pe atunci la vre-o câteva, nu se pomenea de beut decât must stors din mere, sau pere, și ici-colea o leacă de bere sau vin. Aveam cu toții, fraților, o bucurie mare, când vedeam că Românii nostri au fost lăsat holercă. Dar' și mai mare ni-a fost bucuria noastră, când îi vedeam pe cei Jidani cărcimari umblând nu în caftane de mătăasă, ci cu niște flendure și nu în papucii de piele scumpă, ci mai desculți.

Dar' precum nu ține isvorul de ploaie mult, așa n'a ținut nici bucuria noastră. Românii nostri tot ca dînșii, ascultau mai mult glasul lui ucigă-'l crucea decât glasul lui D-zeu și așa încetul cu încetul s'au dat earăși la holercă. La ori-ce prilej cheltuesc Românii nostri bani grei pe beuturi — mai cu seamă pe holercă.

Să facem acum socoteala cât cheltuesc Românii nostri și cu cumetriile lor. La cea mai mică cumetrie se trece un polobocel de bere de 4 fl. pe așteptate și cam 5 oca de holercă câte 80 cr ocaoua, se fac eară 4 fl., făină de grâu de 1 fl., mai carne de găluște, brânză de plăcinte, așa că trebuie să cruți bine să-ți faci treaba cu 10 fl. La cei mai chiaburi, cum îi bună-oară Ilie a Chiaburului din satul cutare, se cheltuesc la o cumetrie și 20 fl., la alții poate și mai mult. Dacă facem acum socoteală

că într'un sat cu 1000 de suflete sau 200 de numere sînt pe an cam 40 de botejiuni cu cumetrii și să punem la hurtă, că să cheltuesc numai câte 5 fl. de o cumetrie, ar fi la un loc 200 fl. pe an. Acum avem 150 de sate românești și dacă se cheltuesc pe an în un sat 200 fl. — cheltuesc cele 150 de sate 30.000 fl. pe an cu cumetriile, adică treizeci de mii de fl. Eată fraților ce știoalună de bani perdeți voi pe an cu cumetriile voastre în mâinile Jidanilor. Să ne fie oare mirare că se îmbogățesc Jidanii așa de tare, dacă la ori-ce prilej le dați voi bani grei de câștigat! Am mai zice și noi poate treacă ducă-se când faceți așa câte o cumetrie, dacă ar rămâne banii cei cheltuiți între voi, — dar' așa fraților ne doare când vedem că la ori-ce prilej de veselie sau de mahnire câștigă numai și numai Jidanii. Banul care-l scăpați odată în mâinile Jidanilor nu-l mai scoateți, precum nu poți scoate din gura lupului nimic teafăr.

Așa-i, fraților! Voi perdeți și cu cumetriile voastre sodom de bani în mâinile Jidanilor. Și oare-i numai decât să faceți la fiecare botejiune și cumetrie? Nu-i numai decât! Dar' vedeți, femeile zic, copilul trebuie scaldat. Numai ce vezi cum se duc femeile când vine o Duminecă sau sârbătoare, una cu o găină, alta cu un puiu, alta cu un blid de făină și adică încătrău — da la cumătru Vasile — doară-i cumetrie mare și trebuie să meargă în rodină. Și încă ce! Vornicul, capul satului și totodată capul bețivilor a botezat, ce mai de beție are să fie la acea cumetrie! Chiar și cel mai sărântoc din voi trebuie să facă cumetrie, doară s'a născut om în lume, cum s'ar putea trece așa o întemplantare mare fără beție. Și cum să nu facă fiecare Român cumetrie măcar cât de mică, când chiar și faraonul Pintilei din satul cutare a făcut mai deunăzi o cumetrie cu scripcari de i-a mers vestea pe cele sate. Fraților! Noi dela gazetă avem veste despre toate câte se întemplantă în țeară. Ne bucurăm de o veste bună, dar' ne supărăm și încă tare când ne vine și câte o veste rea. Și cea mai rea veste pentru noi este, când auzim cum își mătrășesc Românii nostri la tot prilejul averea lor.

De aceea, fraților! Îndurați-vă de voi, de copiii vostri, de neamul vostru și mai părăsiți prilejurile, la cari cheltuiți averea voastră. Este un păcat foarte greu ce-l faceți voi, când scăpați la ori-ce prilej banul vostru în mâinile Jidanilor. Aveți să dați odată seama înaintea Tatălui ceresc cum ați chivernisit în această lume cu munca voastră și cu averea voastră. Mai lăsați să treacă botejiunile și fără cumetrii și socotiți că treizeci de mii de fl. cari se trec dela voi pe an în mâinile Jidanilor cu cumetriile voastre sînt un sodom de bani. La urmă când am să vă fac socoteală câți bani, câte sute de mii de fl. bani românești, trec cu prilejurile voastre de veselie sau de mahnire și cu alte cheltueli zădarice în mâinile Jidanilor, aveți să stați încrămeniți. Nu vă vine a crede, fraților, că sărăciea vă faceți voi singuri cu cumetrii, nunți, hramuri și așa mai departe. **Un preot.**

CRONICĂ.

Moștenitorul României la Mehadia. Prințul-moștenitor *Ferdinand* al României a sosit Vineri la Băile-Herculane, în vizită la socrul-seu, care de mai mult timp face cură la Băile-Herculane.

Adunarea din Abrud. *Avis*. Spre a ne pute orienta cu privire la încuarterarea oaspeților și acuirarea trăsurilor de lipsă, precum și pentru orientarea hotelierului concretizat cu servirea banchetului, rugăm pe toți cei ce vor participa la adunarea societății pentru fondul de teatru român, ce se va ține în zilele de 22 și 23 Iulie a. c., să binevoiască a se înștiința la adresa subscrisului Dr. Laurențiu Pop, avocat în Abrud, cel mult până în 15 I. c., anunțându-ne totodată dacă dorește a lua parte și la banchet.

Este în interesul onorațiilor oaspeți, ca să se înștiințeze la timp, ca să nu fie espuși neplăcerii de a nu afla trăsuri la îndemână și să nu întâmpine greutăți la încuarterare și la participarea la banchet. *Abrud*, 6 Iulie 1900. *Laurențiu Pop*, președintele comitetului de încuarterare, *Petru Macaveiu*, secretarul comitetului de încuarterare.

† Ana Lemeni n. Mărincaș, soția preotului gr.-or. Augustin P. Lemeni din Măcișul-lung, a răposat Duminecă, în etate de 33 ani și după 13 ani de căsătorie.

Concursuri bisericesti. Cu termin de 30 zile este scris concurs la postul de paroch în *Tărtăria* (parochie gr.-or. de cl. III. în tractul Sebeșului în archidieceasă) și cu termin până la 12 August st. n. la postul de capelan temporal în *Cherechiu* (parochie gr.-or. de cl. I. în tractul Șiriei, diecesa Aradului).

Cum se sporesc Ungurii. Deși nu toți Jidani și-au schimbat numele pe ungurește, Ungurii totuși îi fac Unguri pe toți din bun senin. Un astfel de cas poate omul vedea în programa școlilor civile a orașului *Cluj* de pe anul școlastic 1899—1900. (A Kolozsvár városi polgári fiú iskola értesítője az 1899—1900 tanév végén). În această programă se spune, că în anul expirat au fost elevi înscriși de toți 346, cari se împart după religie astfel: romano-catolici 128, greco-catolici 24, greco-orientali 8, reformați 96, evanghelici 14, unitari 10, israeliți 66. Toți acestia deci dau suma de 346.

Mai la vale îi înșiră direcțiunea după naționalitate în modul următor: *Maghiari 314, Români 32*.

Acestia la o altă ear' ne dau suma de 346. Ce e drept după religie ni se spune, că sunt și israeliți 66; cari după naționalitate sunt Jidani, însă ei îi privește de Maghiari. Așadar' numele: Weinberger, Lobli, Hönig, Rosenfeld, Hirsfeld, Wertheimer, Weber, Thumerer, Ján, etc., sunt nume maghiare, și purtătorii lor sunt Maghiari de religie israelită. Numai deună-zi era vorba despre Maghiarii gr.-catolici și eată acum avem și Maghiari israeliți! Foarte bine.

Ne aducem aminte din istorie, că Ungurii când au venit aici erau împărțiți în șapte seminții, așa că fiecare seminție își avea ducele seu. Acum Ungurii sunt împărțiți în șapte religii, dintre cari fiecare își are D-zeul seu. Deci avem Unguri după religie: romano-catolici, greco-catolici, reformați, evanghelici, unitari, israeliți și neoconfesionali. Curat cântecul cela: »șapte găște potcovite«.

Stipendii pentru școale economice. Comisiunea economică a comitatului Sibiu a scris concurs, cu termin până la 15 August st. n., la 1 stipendiu de 1200 coroane pentru tinerii cari doresc să cerceteze academia agricolă din *Magyar-Ovár*, și la 2 stipendii de câte 200 coroane pentru tinerii cari doresc să cerceteze școala agricolă din *Mediaș* ori altă școală agricolă din patrie! Concurenții trebuie să aparțină comitatului Sibiu.

Petrecere în *Ér-Kávás*. Comitetul parochial din *Ér-Kávás* (Sölgyiu) din prilejul adunării generale a Reuniunii învățătorilor români sölgyeni aranjează la 22 Iulie n. petrecere cu dans în favorul școlii gr.-catolice din *Cavaș*. Intrarea: de persoană 2 coroane, de persoană în familie 1 cor. 60 bani. Începutul la 7 ore. (Mersul trenurilor: Dela *Dej-Zelau-Șimleu* sosește la *Hotoan* dimineața la 7 $\frac{1}{2}$, seara la 6 $\frac{1}{2}$ ore. Dela *Sătmar-Dobrițin-Careiu* dimineața la 6 $\frac{1}{2}$, seara la 5 ore. La stațiunea din *Hotoan* vor sta la dispoziție trăsuri gratuite. Pentru încuarterare e îngrijit).

Petrecere în *Teiuș*. Inteligența română din *Teiuș* și jur invită la petrecerea de vară, ce o va aranja Duminecă, în 15 Iulie st. n., în pavilionul dela hotelul »Leul« din loc. Venitul e destinat pentru biblioteca populară din *Teiuș*. Intrarea: de persoană 1 cor. Începutul la 8 ore seara.

Procesul falsificărilor din Turda va ajunge la pertractare probabil în săptămâna aceasta. Cercetarea e aproape terminată; mai mulți inși, bănuți ca au pus în circulație zeceri falsi, au fost absolvați și scoși din închisoarea preventivă. Tribunalul din *Cluj* va avea să judece deci numai asupra celor cari au conclucrat la falsificarea bancnotelor.

Țiganiadă la malul Tisei. Două caravane de Țigani zilele trecute au copiat perfect lupta țigănească, descrisă cu atâta măiestrie în »Țiganiada« lui *Budai-Deleanu*. O caravană de 12 familii sub conducerea lui *Bunko Mihály* voia să treacă *Tisa*, fiind în cale spre *Torontal*. Tot atunci o altă caravană a lui *Sárközy* venind din *Torontal* în *Bácska*, toamai trecea riul. Cele două caravane fiind dușmane s'au pus la bătaie. Ceata lui *Bunko* a sărit în *Brod* la dușman și lupta s'a dat cu leuce de trăsuri, cu furci de fer, cu vâtraie și alte scule țigănești. Resultatul resmiritei e cinci morți și opt răniți grav. Morții au fost întinși la malul *Tisei* până la sosirea comisiei, răniții au fost duși la spital, ear' ceilalți părtași la resmirită au fugit.

Tempestăți. Din numeroase părți ale țării se raportează despre mari tempestăți, cari Vineri până Sâmbătă au făcut mari pagube, împedcând chiar și comunicația trenurilor. La *Alberti-Irșa* viforul a răsturnat copaci și vagoane pe rali, formând adevărate baricade, așa că trenul de *Budapesta* ce trebuia să sosească la *Timișoara* dimineața la 5 ore, a sosit numai într'ameazi. În *Timișoara* viforul a răsturnat copacii și a rupt crengi de arbori; mai ales în parcul *Scudier* a făcut mari devastări. În *Mișcolț*, asemenea. În *Subotiza* fulgerul a ucis pe lucrătorul *Mihail Tikvicki*; apele au demolat câteva case din suburbiul inferior. În *Becicherecul-mare* vântul a luat pe un băiețel de 6 ani, care în cădere s'a schilodit; după orcan a urmat ploaie torențială. În *Arad* orcanul a doborât stâlpii sirmelor de telefon și coperișuri de case. Asemenea și în comitat a fost mare orcan. Tot asemenea în *Bartfa*, *Heves*, *Oradea* și *Bichș-Ciaba*.

Concert și teatru în *Văliug*. Reuniunea română de cântări din *Reuniunea montană* face Duminecă (15 Iulie n.) excursiune la *Văliug*, unde la 3 ore p. m. va aranja concert public în grădina bisericii gr.-or., ear' seara la 8 va juca piesa »Norocul n' casă«, după care va urma earăși concert, apoi dans. Intrarea: la concertul public 20 cr. de persoană, la teatru și concertul de seara, 70 cr., 50 cr., 30 cr. și loc de stat 20 cr.

Petrecere în *Gărbău*. Inteligența română din *Gărbău* (*Csáki-Gorbó*) și jur invită la petrecerea de vară ce o va aranja Duminecă (29 Iulie st. n.) în grădina școlii gr.-catolice, în folosul bisericii ce e să se clădească în *Gărbău*. Începutul la 6 ore. Intrarea: de persoană 2 coroane, de familie 4 coroane. (Gara ultimă e la *Surduc*, unde trenul sosește la 12 ore din zi).

Concert în *Turda*. Meseriașii români din *Turda* invită la petrecerea împreună cu concert și declamațiuni, ce o vor aranja Duminecă (22 Iulie st. n.) la »Hotel Central«. Începutul la 8 ore seara. Intrarea: de persoană 1 cor. 20 bani, de familie 3 coroane, peste 3 membri de fiecare 1 cor. Venitul e destinat pentru ajutorarea învățăcelor meseriași lipsiți de mijloace. Ofertele marinimoase s'au adresat dlui *Iosif Urean*, măsar.

Cumpărări pentru războiul englobur. Guvernul englez a cumpărat săptămâna trecută din statul *New-York* 15.000.000 chilograme cartofi și le-a espedat trupelor sale în sudul *Africii*. Tot *Englita* prin comisionarii sei a cumpărat și espedat în *Africa* 20.909 cafiri în valoare de 1.986.375 din valea *Deuber*. Comisionarii cumpără mereu și esportază în sudul *Africii*.

Deportările în *Siberia* — cassate *Țarul Nicolae II.* a subscris alaltăieri ucuzul prin care se cassează deportările în *Siberia*. Cam cu un an înainte de acestea *Țarul* dase ordin ministrului de justiție să-i elaboreze un proiect pentru cassarea acestor deportări. Cu ajutorul unei comisii ministrul a elaborat proiectul, și alaltăieri *Țarul* i-a dat semnătura de sancționare.

„Primul grenadir al *Franciei*“. Pe timpul războaielor lui *Napoleon* un caporal de *Bretagne* s'a distins așa de mult, încât marele împărat, pentru a-i da o distincție rară și a-l presenta pentru toate timpurile ca exemplu de vitejie și credință steagului, i-a dat titlul »primul grenadir al *Franciei*« și a dispus, că la regimentul prim de grenadiri înainte de cetirea ordinelor de zi oficerul de serviciu să întrebe: »Cine a fost *La Tour d'Auvergne*?« La aceasta caporalul cel mai bătrân al regimentului avea să ese din gledă și cu voce puternică să răspundă: »A fost primul grenadir al *Franciei*, a murit pe câmpul de onoare!« Acestui »prim grenadir« i-a ridicat orașul seu natal un monument, care zilele trecute a fost desvilit în *Carlaix* în prezența ministrului de război. Un moment de tot mișcător a fost când ministrul de război suscitând ordinul lui *Napoleon* după desvélire a întregat dela trupe cari făceau serviciul de onoare:

— Cine a fost *La Tour d'Auvergne*?

Și în timp ce stegarul a plecat stindardul în fața monumentului, caporalul cel mai bătrân a făcut trei pași afară din gledă și cu voce răsunătoare a răspuns:

— Primul grenadir al *Franciei*, a murit pe câmpul de onoare!

Dela „Societatea pentru crearea unui fond de teatru național român”. *Festivitățile din Abrud.* Dăm astăzi programul festivităților aranjate cu ocaziunea adunării generale a „Societății pentru fond de teatru român”, ce se va ține în Abrud, Duminecă, la 9 (22) Iulie a. c. și zilele următoare.

I. Sâmbătă, în 8 (21) Iulie. Primirea oaspeților în Zlatna, întimpinarea în Bucium-Cerbu și încuadrarea lor. Seara la orele 7: întrunire de cunoștință în grădina publică la »Erdős«.

II. Duminecă, în 9 (22) Iulie. Participarea la serviciul divin în biserica română din loc la orele 8 și jum. După biserică la orele 10 și jum. *ședința I.* a adunării generale a »Societății pentru fond de teatru român«, în biserica gr.-or., după programul publicat de comitetul acestei societăți. La orele 1 și jum. după amezai: »Banchet« în sala »Detunata«. Biletele pentru banchet à 6 coroane se pot cumpăra în prăvălia dlui Samuil David, neguțtor în piață. La orele 4 p. m.: »Petrecere populară« în grădina publică la »Ince«. Prețul intrării: de familie 2 coroane și de persoană 1 coroană. Solvirile se fac la cassă.

III. Luni, în 10 (23) Iulie. La orele 9 a. m. parastas pentru memoria membrilor răposați ai »Societății«, în biserica gr.-or. română din loc. La orele 10 a. m. după serviciul divin: *ședința II.* a adunării generale a »Societății pentru fond de teatru român«. La orele 8 seara precis: »Serată teatrală cu dans« în sala hotelului »Detunata«. a) Prolog, de Iosif Vulcan; b) »Trei palării de damă«, comedie în trei acte, de Emil D. Fagure. Persoanele: Tache Oteleanu, rentier: dl Aurel Oprea; Aglaia, nevasta lui: d-șoara Virginia Pușcariu; Tiberiu Ghuilea, căpitan în retrăgere: dl Emănuil Barabaș; Zoë, nevasta lui: d-șoara Otilia Pușcariu; Nae Tololoi, moșier: dl George Țintariu; Tarsița, nevasta lui: d-șoara Elena Adamoviciu; Sevastița, fata lor: d-șoara Florentina Șuluțiu; Gogu Gogulea, student în drept: dl Vasilie Stan; Elena Fulger, tinăvă văduvă: d-șoara Victoria Pușcariu; Iulișca, servitoare la d-na Oteleanu: d-șoara Octavia Stoica; Un comisar: dl Rancea; Un curier telegrafo-poștal: dl Ioan Iancu; Doi birjari: . . . . După teatru dans.

Prețurile de intrare pentru teatru și dans: Scaunele de lângă prosceniu de persoană 3 coroane. Locul I. de persoană 2 coroane. Locul II. de persoană 1 coroană 60 bani. Parterre 1 coroană.

Bilete se află la prăvălia Samuil David în piață și seara la cassă.

Pentru ori-și-ce informațiuni, privitoare la petrecere și teatru, a se adresa dlui Dr. Alexandru Borția, medic cercual (președintele secției).

IV. Marți, în 11 (24) Iulie. La orele 6 dimineața: Escursiune la stâncă »Detunata«. Plecarea se va face din Abrud.

V. Mercuri, în 12 (25) Iulie și în zilele următoare, arătându-se dorința, se fac excursiuni: La minele dela Roșia-montană. Insinuările se fac la parochul gr.-cat. din Roșia-montană, Ioan Maior. Escursiune la Vidra, la Cataract, la Dealul melcilor antidiluviani și la casa lui Iancu, apoi la Albac și la casa lui Horia. În fine la Ghețarul dela Scărișoara. Pentru informațiuni a se adresa parochului gr.-or. din Abrudsat, Iosif Gomboș.

Insinuările pentru trăsuri dela Zlatna la Abrud, pentru încuadrare și pentru participarea la banchet se fac la dl Dr. Laurențiu Pop, avocat.

Binevoitorii participanți sunt îndesebi rugați a face insinuările acestea cel mult până în 12 Iulie st. n., fiindcă la cas contrar vor întâmpina greutăți cu acuirarea trásurilor, respective participarea la banchet.

Spre orientare: Se avisează on. public, că mai acomodat este a se face călătoria dela Alba-Iulia la Zlatna cu trenul dela orele 10 a. m. și că prețurile unei trásuri four și retour din Zlatna la Abrud e 24 coroane. În fiecare trásură pot ave loc 4 persoane.

Biroul de informațiuni se află permanent în localul Casinei române din loc în amândouă zilele.

Abrud, 6 Iulie st. n. 1900.

Comitetul aranjator.

Meseriași și neguțetori. La apelul și statul, ce l-am dat în nrul trecut meseriașilor și neguțetorilor noștri, ne-au sosit mai multe înștiințări, a căror publicare o începem în nrul următor. Rugăm pe toți meseriașii și neguțetorii noștri a ne trimite, spre binele lor, datele cerute.

Comună fericită. Bravul primar al comunei Pintic de l. Teaca, dl *Mih. Archelean*, s'a apucat de facerea unei calde de slatină (murătoare) pe proprietatea d-sale așezată aproape dela comună. Lucrul l-a început numai după-ce s'a constatat pe deplin cumcă acea slatină ar fi unul dintre cele mai escelente mijloace contra foarte multor morburii fie chiar și învechite. Când au început a săpa deja la un metru și jumătate au dat în sare; acuma sapă aproape numai în sare. În zilele acestea din o stâncă de sare au eșit două isvoare mari de slatină, cari au împedecat pe lucrători dela lucru. După multe încercări le-a succes a astupa isvoarele și astfel acuma pot lucra mai bine. Laudă dlui primar, care deși nu chiar om cu multă carte, dară cu o praxă bogată, pe lângă multele și frumoasele dispozițiuni și pe lângă buna ordine ce a introdus-o în comuna sieși subordonată, prin aranjarea caldei sărate va face neprețuit serviciu comunei Pintic și ținutului din jurul ei. Această comună de altcum se află fericită și acuma având în frunte pe Mult On. Domn Teodor Domșa ca preot și pe Stim. Domn George Micu ca învățator, bravii edificători ai frumoasei școale române din loc și cari prin faptele lor de până acuma au dovedit că se află la culmea chemării lor. Laudă lor! V. V.

Bucatele în jurul comunei Teiu și Monor (lângă Teaca) în general sunt bune, cu deosebire grăul de toamnă dă dovezi despre recoltă abundantă; cucuruzul e numai de mijloc. Ovesele sunt destul de frumoase. Oamenii se grăbesc cu săpatul al doilea, care e aproape gata. Timpul pe acolo e favoritor și pentru uscatul fânului. Ogorul pentru grăul de toamnă mulți l-au gătat.

O moșie de 147 jugere comasată în o tablă și aflătoare la marginea Câmpiei, între Turda și M-Ludoș, este de dat în arândă pe mai mulți ani. O parte mare a locului e fânaș, apoi arător și pășune. Loc foarte bun și prețul arândii e moderat. Cei-ce ar voi să o iee în arândă, să se adreseze la redacția »Foi Poporului«.

Dare de seamă și mulțumită publică. La concertul împreună cu producțiune teatrală și cu joc, aranjat de tinerimea română din Hunedoara, la 10/23 Aprilie a. c., au binevoit a contribui următorii domni:

Petru Moisin 5 fl.; Nicolae Dima 1 fl. 70 cr.; N. N. 1 fl. 70 cr.; George Oprea 1 fl. 50 cr.; Keller Nándor 1 fl. 50 cr.; Alexandru Dima a. Evuți, Simion Chirca, Nicolae Stoichiția, George Dănilă, vcd. Maria Muntean, Nicolae Popescu, Nicolae Rimbaș jun., Daniil Bicsa, Titu Tordășan, Nicolae Macrea, Ianeș Vlad, Kovátsik Simon, Constantin Dima și Nicolae Alic, toți câte 1 fl.; — George Burzian 90 cr.; George Miloș și Hacker Márton, câte 80 cr.; Avram Rădoiță 70 cr.; Junga István 60 cr.; Bikfalvi Árpád, Rozenzweig Jacob, Petru Muntean, Krisztian Rudolf, Nițiu Dima, Alexandru Dimascu, Alexandru Florea, Gutu László, Alexandru Dima jun., Ladislau Pop, Albert Schuster, Teofil Păcurar,

Málkiu Mihály, Daniil Mușă și Logel Mátyás, câte 50 cr.; Cseh József, Zsiliusky András, Nicolae Albu, Albu Florea, Nicolae Rimbaș sen., câte 40 cr.; Ioan Muntean și Holeczy N. câte 20 cr.

Primească acești marinimoși contribuitori și pe calea aceasta cea mai călduroasă mulțumită din partea comitetului aranjator.

În ce privește venitul material, vă prezentăm următoarea dare de seamă:

Venit brut 160 fl. 60 cr.; spese 96 fl. 83 cr.; venit curat 63 fl. 77 cr.

Suma aceasta s'a și administrat, la timpul seu, epitropiei bisericii gr.-or. din loc, în favorul căreia se aranjase petrecerea. *Comitetul aranjator.*

Avis. *Hala de vânzare* a Asociațiunii cercuale de agricultură din *Sibiu* a luat exclusiva reprezentare a fabricii de mărfuri de cânepă a lui Mateiu Bellán din Bács-Cséb pentru întreaga Transilvanie.

Prin aceasta Reuniunea de agricultură de mai sus este în poziție a procura cu vagonul legăturile de snopi patentate, pe cari le face fabrica de cânepă curată de Bácska, așa ca să le poată oferi economilor din Transilvania mai ieftin decât dacă acestia ar comanda direct dela fabrică, o cantitate mai mică decât 400 000 bucăți.

Recomandăm economilor noștri o probă cu aceste escelente legături de snopi patentate și-i avisăm în privința prețurilor la inseratul de pe pagina «otimă».

R Î S.

Să închidă poarta.

L-au prins pe Țigan cu brânza în mână și l-au dus la solgăbiru. Solgăbiru poruncește să-i măsore douăzeci și cinci. Pe când îl croia mai amar haiducul, Țiganul strigă: Alduiască te Dumnezeu, măria ta, domnule solgăbiru, poruncește să incuie poarta degrabă!

— Pentru-ce, Țigane?

— Ca să nu fugă sufletul din mine afară! — răspunse Țiganul.

Impărt. de Vasile Moga, june.

POSTA REDACȚIUNII

L. Ch. în Ofenbaia. La timpul seu vom publica cele de lipsă pentru primirea băieților în școalele de cadeti.

A. B. V. în V. Ne pare rău, dar poeziile trimise nu sunt reușite.

F. C. în Tătărești. Noi nu știm ce face dl Conda cu cartea anunțată. Scrie-i dînsului.

»Adevărul« în *Sebeșul de-sus.* Astfel de lucruri numai cu subscrierea mai multor fruntași le putem publica.

M. și D. Pentru usurărie pîrește-l la tribunal, — dar cu dovezi. Pentru măsurile mai mici arată-l la primărie și la pretoriat (solgăbiru). — În »Foaia Poporului« nu putem publica.

Abonaților din Borloveni. Scrisoarea o vom publica în numărul viitor.

Abonați „Foaia Poporului”.

În curînd se împlinesc jumătatea dîntăiu a anului acestuia și „Foaia Poporului” intră în a doua jumătate din anul al VIII-lea al vieței sale. Credincioasă programului seu și menirii sale de a fi făclie luminătoare pentru talpa țerii, pentru țeranul român, ea-și va urmări mai departe scopul cu aceeași rîvnă, cu aceeași iubire și interesare pentru toate afacerile, pentru toate lipsele poporului nostru, ca și până acum.

Ea a trăit și a lucrat din toată inima pentru țeranul român și pentru oamenii dela țeară și tot astfel va lucra cu îndoit zel și mai departe.

Cei-ce au cetit „Foia Poporului” și au avut-o în casă o știu prețui.

De aceea credem și nădejduim, că ei nu o vor lăsa să nu o aibă mai departe și în nădejdea aceasta deschidem nou abonament pentru „Foia Poporului” pe jumătatea a doua a anului curent.

Astfel venim a ruga pe onorații abonați, ca nu numai să se grăbească a trimite în curând prețul de abonament, dar’ să și spună tuturor, cu cari se întâlnesc și dau în vorbă, ce este „Foia Poporului”, cum și pentru cine se luptă ea. Apoi să-i îndemne a abona această foaie, deoarece pe lângă că e bună și făcută anume pentru popor, este și cea mai ieftină dintre foile românești.

Prețul va fi, ca și acum, anume:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe un an întreg . . . . . 4 coroane.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.

Pentru România:

Pe un an întreg . . . . . 10 lei.
Pe o jumătate de an . . . . . 5 lei.

Pentru a pute ține bună rîndială, onorații abonați, vechi și noi, sînt rugați a băga bine de seamă la următoarele:

Pe timp mai scurt nu putem primi abonamente, nici dela alt termen, decât dela începutul anului pe o jumătate de an, sau pe un an. Abonaților de până acum li se trimit deodată cu foaia și mandate postale (posta utalvány), cu adresa noastră tipărită și cu numărul sub care primesc foaia, scris gata pe margine, așa că trimițătorul nu are decât să-și scrie numele seu și cifrele la locurile convenite și să pună banii, dimpreună cu mandatul, la post.

Abonații noi sînt rugați a-și scrie numele lor și al comunei foarte curat și cetet, însemnând posta din urmă.

Administrațiunea
„Foi Poporului”.

747/900.

[38] 1—1

Concurs.

Pentru ocuparea postului de moașă comunală în Sebeșul-inferior se deschide prin aceasta concurs.

Emolumentele sînt:

1. Salar fix anual de 80 coroane.
2. Taxele statorite prin regulamentul organic, pentru fiecare naștere dela partide, 2 coroane.

Doritoarele de a cîștiga postul acesta au să-și înainteze rugărilor instruate cu documentele recerute (diplomă, atestat de botez, atestat de moralitate și de eventualul serviciu până acum) subscrisului oficiu comunal până la 28 Iulie n. a. c.

Alegerea va ave loc la 29 Iulie n. a. c. în cancelaria notarială din loc.

Sebeșul-inferior, la 15 Iulie nou. 1900.

Primăria comunală:

Ales. Neagoe, V. Maxim Talvan,
notar. jude.

Legătoare de snopi patentă

foarte acomodată, din cânepă curată de Baoska, dela fabrica lui Mateiu Bellán în Báos-Cséb, 1000 bucăți 150 cm. lungi fl. 7.80, ear’ 1000 bucăți 130 cm. de lungi fl. 7.20, loco stația din Sibiu; sau în pachete cu posta câte 200 bucăți 150 cm. lungi fl. 2.10, ear’ 130 cm. lungi fl. 1.90 și vitriol (peatră vînată) calitatea I. în butoaie originale și în ulcioare, ajustate scutite de porto, de vînzare la unica reprezentanță pentru Ardeal: 29] 4—5

Hala de vînzare a administrațiunii cercuale
a Asociațiunii de agricultură transilv. săsească în Sibiu.

Pravurile Korneuburg ale lui Kwizda

[33] 2—15 pentru nutrirea vitelor

Mijloace dietetice pentru oai, vite oornute și oi.

De 50 ani deja întrebuințat în cele mai multe economii de vite la lipsa poștei de mîncare, la digestiune rea, la îmbunătățirea și sporirea laptelui. Prețul: 1/1 cutfe cor. 1.40, 1/2 cutfe 70 bani. Veritabilă numai cu marca de mai sus, de vînzare în toate farmaciile și drogueriile.

Deposit principal la:

Francisc Ioan Kwizda,
furnisor de curte ces. și r. austro-ungar,
ger. român și princ. bulgar.
Farmacist în Korneuburg lângă Viena.

Legea veterinară

atât de mult folositoare tuturor economilor și tuturor primăriile comunale — a eșit de sub tipar în a doua ediție îndreptată și îmbogățită. »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiului« a îngrijit ca atât limba cât și forma cărței acesteia să fie cât se poate de potrivită, pentru-ca poporul să poată pe deplin înțelege sfaturile și îndrumările ce i-se dau cu privire la: pasapoarte, tîrguri de vite, boale lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Cartea se numește

Invetătorul Munteanu

impărtășește economilor sei cele mai de lipsă cunoștințe

**LEGEA VETERINARĂ
(Lecuirea vitelor)**

BOALELE LIPICIOASE (CONTAGIOASE)
stînd cu dînșii la sfat în serile lungi de iarnă.

De Tormay Béla.

Ediția II. revêzută — 152 pagini mari.

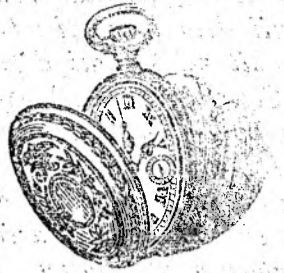
Cartea costă 80 bani (cu porto postal 90 bani) și se poate cumpêra dela

Reuniunea română de agricultură
din comitatul Sibiiului.

Andrei Baltes

JULIUS ERÖS

firmă înprotocolată la tribunalul comercial r. u.

MAGAZIN

de oroloage, juvele, tot felul de articole de aur și argint.

Oroloj de buzunar remontoir-nichel dela	5.— până 12 C.	Lanțuri de oroloage pentru d-ni, de aur dela	40.— până 140 C.
Oroloj de buzunar remontoir-argint	9.— > 20	Inele de aur de tot felul	4.— > 48
Oroloaj de buzunar remontoir veritabil argint-tula, cu părți de aur	18.— > 30	Inele de aur cu diamant veritabil	12.— > 52
Oroloaje pentru dame din aur, veritabil de Genf	24.— > 70	Inele de aur cu briliant veritabil	24.— > 300
Oroloaje pentru domni din aur, veritabil de Genf	40.— > 160	Inele de aur cu briliant imitat	7.— > 12
Deșteptător de nichel, marcă fină	4.— > 6	Cercei de aur de tot felul	4.— > 12
Oroloaje cu pendul franc., cu resare, în cutii frumoase	10.— > 30	Cercei de aur cu diamant veritabil	13.— > 80
Oroloaje cu pendul vienez cu ponduri	28.— > 70	Cercei de aur cu briliant veritabil	46.— > 500
Oroloaje de părete, diferite modele	4.— > 30	Cercei de aur cu briliant imitat	7.— > 12
Lanțuri de gât pentru dame, de aur	12.— > 40	Brățare de aur de tot felul	20.— > 40
Lanțuri de oroloaje pentru dame, de aur	18.— > 60	Broșe de aur de tot felul	12.— > 40
		Lanțuri de oroloaj și de gât din argint	2.— > 8
		Cercei și inele de argint	1.60 > 4
		Brățare și broșe de argint	1.60 > 10

Juvelere de tot felul dela 15 cr. (preț de facon) până la 15 fl., precum și amulete, ju-ju-uri, lanțuri, brățare, medalii broșe, ace de cravată, tabachiere și țigăre de țigarete, tacâmuri, chibritelnițe, sugarete, nasturi de manșete etc.

Fiecare obiect de aur sau de argint e examinat și probat din oficiu și pe fiecare bucată se poate vedea exact proba oficială (marca oficială); eu garantez în scris pe doi ani pentru mersul bun al oroloajelor mele. Toate comenzile le efectuez imediat, pe lângă rambursă sau trimitere anticipativă a prețului, cu îngrijire.

Reparaturi de tot soiul se execută bine și conștientios.

Rugându-mă pentru numeroase binevoitoare comenzi, semnez cu deosebită stimă

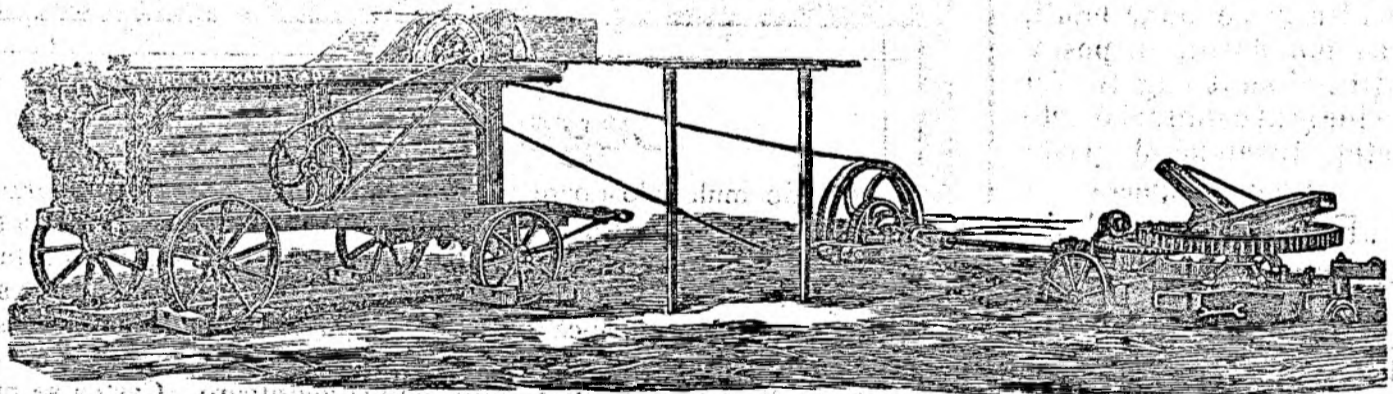
JULIUS ERÖS,

Strada Cisnădiei 3. Sibiu. Strada Cisnădiei 3.

(Edificiul „Transilvania“).

[44] 83-52

Firma există dela 1857

Firma există dela 1857.

Fabrică de mașini agricole

Sibiu, Poarta Cisnădiei, Andreiu Török, Sibiu, Poarta Cisnădiei.

Mașini de înlătit provăzute cu cele mai noue și mai practice îmbunătățiri, pentru minat cu mâna și pârghia, cu sau fără scară pentru paie, mișcătoare și stabile, cu sau fără sîta de pleavă.

Aparate de înlătit trifoiu practice, pentru mașini de înlătit de tot felul de sisteme.

Venturătoare „Bader“ în 3 mărimi, cu 11 site. Moriste de treerat (ciur) „Patent“ propriu, cari se disting prin mers deosebit de ușor și fără șgomot și au fost de mai multe ori premiate.

Scripeț (pârghie) de cea mai bună construcție, mobil și stabil, pentru 1—4 cai. Trier (ciur) de venturat de diferite sisteme. Mori de pasat și de făină.

Teasuri de poame și ulei și părți constitutive la acestea. Pluguri de diferite soiuri, Mașini de sfirmat cucuruz, grape, mașini de sămănat, pompe ect. etc.

Representanța generală pentru Transilvania a universal renumitelor

motori de benzin și locomobile „Otto“ ale firmei „Langen și Wolf“ în Viena.

Cel mai ieftin, mai ușor și mai fără perlool trafic pentru economie.

Serviciu solid și prompt, prețuri ieftine, favorabile condițiuni de plătire.

Catalogo ilustrate franco și gratis.

Reparaturi se efectuează bine, ieftin și prompt.